

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 i.

HIRDETÉSEK:
 4-hasábos petit sor egymás 20 fill.
 minden következőnél 16 fillér.

Ryktár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 351.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, március 14.

Mai számunk főbb közleményei:

- Életképesség és nem nyugdíj-képesség.
- Ferenc Ferdinánd trónörökös családja.
- Ellenzéki választás áldozatai.
- Zsarolásért feljelentett pincérek.
- Kilencvenéves házaspár válópöre
- Tisza István gróf a vallási békéről.
- Díosi Nusl — szoknyanadrágban.
- A gájl szerecsen flu.
- Hieronymi Károly Aradért.
- Newton, tehetetlenség-törvényének megdöntése.
- Az aradi igazságügyi „palota” — járványfészek.
- Gróf és színésznő házassága.

Az új gyorsvonat.

Arad, március 13.

Városok és vidékek boldogulása, föllendülése, jelentőségben és vagyonban való gyarapodása sokszor a természeti tényezőknél és a maga embe-reinek igyekezeténél is jobban függ egy közlekedési fogalomtól. Ez a fogalom: a *menetrend*. A számokba szedett törvény, a mely a vonatok jövő-sét, menését, megállását és tartózkodását megállapítja. Ha valaha sokat jelentett az, hogyha a város, a község vasutat kapott, most nem kisebb fontossága van annak, hogy a város vagy a község, mint vasuti megálló-hely kedvező helyet kap-e a menet-rendben, jó összeköttetéseket kap-e a központok irányában s könnyen vagy nehezen teszi megközelíthetővé azokat a helyeket, a melyek fölkeresése a város lakóinak keresetével kapcsolatban állanak.

E bevezetés nélkül is, egy pillan-at alatt méltányolhatóvá lett volna

az a vasuti ujtás, a melyet a májusi menetrend Arad javára hozni fog. Vágyakban régóta élt, jövendőlgetések, kombinációk néhány hónap óta hallat-szottak felőle. Ma végre az *Aradi Közlöny* tudósítója előtt illetékes sze-mély, mint bevégzett tény adta hi-rül: május elsejétől fogva egy egy új gyorsvonat megy Aradról Buda-pestre és jön Budapestről Aradra. Hat órákor reggel indul el innét és ke-véssel öt óra után délután indul Bu-dapestről erre, egész Brassóig.

Magában az is sokat tenne, ha a vasuti összeköttetések száma Buda-pest-felé megszorodék, kibővülne. Ez a reform azonban többet jelent. Ez a jövő-menő vonatpár az elkép-zelhető legjobb összeköttetést jelenti a Budapestre utazó aradiak számára. Az a kényelem, az az előny, hogy ezután mindenki egy nap alatt meg-teheti az utat Budapestre és vissza s a mellett bő és alkalmas ideje van ügyes-bajos dolgainak ellátására, hol-ott ma ehhez legalább egy éjszakán át való pesti időzés, vagy a mi an-nál is rosszabb: egy éjszakán át való vonat-utazás kellett: alig meg-becsülhető ajándék Aradnak. A ké-nyelmen felül mennyi pénz, idő, munka-megtakarítás; mennyivel több alkalma az olyan tervek, eszmék meg-valósításának, amelyek a gazdasági és szellemi ország-központ erőire van-nak utalva; s mennyi új forrása a forgalom, a főváros felé irányuló ki-vitel növekedésének. Ha kevésbé je-lentős dolgokra nem koptatták volna

ezt a szót, bátran el lehetne mon-dani, hogy az öt órás gyorsvonattal Arad új életszaka kezdődik.

A menetrend összeállításánál két-ségen kívül a forgalom igényei és érdekei kerülnek fontolóra s bizo-nyára így történt ez ennek az új vo-natnak utja megállapításánál, amely különben Brassóig és Brassótól indul. De az kétségtelen, hogy az általános érdekek kielégítése mellett szerepe jut a jóakaratsnak, a figyelemnek, amely-lyel — hogy ezzel a kifejezéssel él-jünk: a *menetrend megállapításába be-folyó tényezők* — valamely várossal és vidékkel szemben viseltetnek. Arad ez alkalommal a legnagyobb jóindu-latot és rokonszenvet tapasztalhatta. Az előnyök mellett, amelyet az új gyorsvonat reánk jelent, azért is ör-vendetes ez, mert a végét jelenti a hosszú időn át tartott s alig-alig meg-tört mellőzésnek, ridegségnek, amely-ben Aradnak része volt s amely sok-ban oka volt annak, hogy egyéb vá-rok mellett egy- és másban el-elma-radtunk.

Amikor ezt kiemeljük, hálátlanság lenne említés nélkül hagyni azokat, akiknek előterjesztésére, közbenjárá-sára az Arad javát biztosító közle-kedési reform valóra vált. Az aradi vasuti üzletvezetőség élén álló fér-fiak: Szlankovits Miklós üzletvezető és Fetter Géza üzletvezető-helyettes tették meg a kezdő lépéseket az új gyorsvonat érdekében, s nagy részben az ő fáradozásuk eredménye a siker. Annál nagyobb, annál több elisme-

Gőzfürdőben.

Írta: Pogány Béla.

1.

Csonth János tulajdonképen nem ismerte Szegedi Mór-t. Hat esztendő óta minden nap megöklelte a maga sulyos, de könnyenmozgó kezeivel, beszappanozta és lemosta, de soha-sem váltottak egymással egyetlen szót sem. Csonth János undorodott ettől az embertől. Itt a gőzfürdőben, akik hat esztendő óta az ő ka-binjának voltak a vendégei, azok mind igen jó viszonyban voltak vele. Csak Szegedi Mór nem etszett neki, bár koronás borraivalót kapott tőle mindennap. Próbált már megszökni is előle, Szegedi Mór azonban valósággal üldözte.

— Hol van a hatos? — kérdezte ilyenkor sürgetősen a többi dörzsölőktől.

— Most reggelizik, nagyságos uram, — válaszolták neki.

— Ugy?... — mondta és ütögetni kezdte a vastag combhusát.

— Talán a hármas, nagyságos uram... — merte kínálni valaki. — Erős legény. Úgyes kezű.

Szegedi Mór azonban hallani sem akart róla. Idegesen kapálódzott a duzzadt kezeivel és leült a hatoszámu fürke kemény padkájára. Közben paskolt a vízben, a lábait kenegette és nagyokat lehelt, fujt. Csonth Jánosnak el-

végre mit volt mit tennie, eljött, s hogy az evést szinlelje, a kését az uton törülgette és csukta be.

Szólni nem szóltak egymáshoz. Csonth Já-nos munkához fogott és durván neki döntötte a potrohos öreg urat a keményfa lócának, vé-gigöntött rajta egy sajtár félmeleg vizet és kente, pazarolta az ócska szappant. Az óriási tömegű, idétlenül otromba nagy test ilyenkor undorító volt. Tele nyálkás, nyulós, gyanu-szinű sűrű szappanpéppel. Ebben vájkált fél-órahosszat Csonth János, mintha gyurta, gyö-möszölte volna ezt a csunya anyagot be Sze-gedi Mór-nak a kirepedéshez közelálló kövér testébe.

Aztán meg szőrös keztyüket huzott s azzal is jól megdörzsölte, különösen a hátát, mert az — mint Szegedi Mór maga szokta mondanai — isteni élvezeteket okozott neki. Egyébként a jómódunak látszó elhízott, öregecske zsidó rendkívül hálás publikum volt. Eltekintve at-tól, hogy Csont Jánoshoz hat esztendeig hü-maradt, külön nagy elismeréssel is volt annak dörzsölő művésze iránt. A langyos vízzel való nyakonöntés után csöndes sóhajlás tört elő lassanjáró, tertyedt tüdejéből. A szappanos érintéstől valósággal viháncolni kezdett, s mire egész teste sikamlós nyálkába volt burkolva, a szemei ragyogtak, az ajkai vonaglottak. Mikor pedig a dörzsölő belesüppedtette szikár, ke-mény ökleit a dagadt, lágy husba, kéjes nyö-

géseket hallatott és töredezett szavakat suttogott a sikos fapárnára:

— Igy... igen... most jó... nagyon jó... édes fiam...

Néha, mikor Csonth János nem volt han-gulatban, vagy fáradt volt, akkor biztatta:

— Jobban fiam... csak egy kicsit job-ban...

A szőrös keztyü érintésére azonban ren-desen elmúlt mámoros lázassága és ilyenkor szélesre terült ábrázattal mosolyogni kezdett. Végül pedig, mikor a markába nyomta Csonth Jánosnak a koronát, egyszersmind barátságosan meg is rázta annak kezét.

Csonth János azonban mégis undorodott tőle, különösen tőle, bár az egész mesterségét nem szerette. De élni kellett, máshoz meg nem értett, hát csak folytatta.

Ambár nem rossz egész nap behizelgő, si-mogató, szerelmes gőzben járnivaló, kissé forró, de nem lankasztó levegőben élni, me-leg emberhust gyömszölni. Ruha nélkül, fesz-telenül, könnyen szaladgálni. Valószínű tehát, hogy egyedül Szegedi Mór tette idegenné a mesterségéhez. Bárha dühös volt egy kicsit az öreg gyöttrő ragaszkodásáért, kitölthette rajta a boszuját. Kékre verhette, összecsiszpedhette ilyenkor. Szegedi Mór nem haragudott, sőt annál hálásabb volt, ilyenkor mindig azt mon-dotta:

résre érdemes az ő cselekvésük, mert amit tettek tettek a maguk szándékából, a város érdekeinek helyes fölismerése és megbecsülése után. Bizonyosságát adták ezzel, hogy nem csupán kiváló szakemberei a pályának, amelyen előkelő pozíciójukat betöltik, de hű, erős szívvel, ragaszkodó polgárai a városnak, akik bizonyára lelki örömet, büszkeséget éreztek, amikor Arad fejlődésének könyvébe, a legjelentősebb lapokra fölírhatták nevüket.

Életképesség és nem nyugdíj képesség.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 13.

Ha nálunk az ország népe még komolyan venné azt, amit a parlamentben elmondanak, úgy ma Hegedüs Loránt előadói beszédének egyik passzusát, minden apa a lakása minden falára ökolnyi betűvel rajzoltatná fel. Sajnos a koalíció krajcáros komédia szintjére süllyesztette le a törvényhozók házáat és a közönség már csak a nagy és hangos botrányokról vesz tudomást. Pedig amit Hegedüs mondott: oly termékeny gondolat, hogy az ország megújítását legalább oly mértékben segítené elő, mint a politikai jelszavá degradált általános választói jog.

— Ne nyugdíj képességre, de életképességre neveljük a társadalmat — mondotta az 1911. állami költségvetés tárgyalását megnyitó beszédében az előadó — és ez a mondat az ország legmélyebben gyökerező betegségének gyógyszerévé váltatnék, ha ebben az országban még van erő és van vágy arra, hogy a züllés lejtőjén megálljon.

A Khuen kormány által benyújtott és a munka jegyében megszületett költségvetést szebb gondolat kíséretében nem lehetett elfogadásra ajánlani.

A mai ülésről a következőket jelenti tudósításunk:

Kabos Ferenc alelnök féltizenegy óra után megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket és irományokat. Urmánczy Nándor mandátumát végleg igazolják. Bemutatja Széchenyi Emil gróf levelét, amelyben kijelenti, hogy összeférhetetlenségét, amely egy szubvencionált részvénytársaság igazgatósági tagságból áll, lemondással megszüntette.

Kende Péter, az 5-ös bíráló-bizottság előadója jelenti, hogy Serbán Miklós fogarasi képviselő mandátuma ellen beadott panasz alapján a vizsgálatot elrendelte a bizottság.

A Ház tudomásul veszi.

Elnök jelenti, hogy Kovács Gyula sürgős interpellációt jelentett be a matolcsi csendőrségi visszavételek tárgyában. Ennek meghallgatására fél két órakor tér át a Ház.

Következik

(az Idel költségvetés)

Általános tárgyalása.

Hegedüs Loránt előadó: Előrebocsátja, hogy a pénzügyi bizottság fokozott ambícióval foglalkozott a tárggyal, amelyről most jelentést tesz. Konstatálja, hogy az államháztartás rendje egyensúlyban van. Lukács László pénzügyminiszter ennek az egyensúlynak a föntartására két rendbeli utasítást léptet életbe. Az egyik az, hogy minden beruházás befoglaltatik ebben a költségvetésben. A másik pedig az, hogy az ugynevezett tárcakölcsonöket ezentúl megszünteti. Az egyes tárcák ugyanis gyakran még akkor is igénybe veszik ezeket a kölcsönöket, amikor a rendelkezésükre álló alap már rég kimerült. A közös miniszteriumok költségvetésének egységességét is követeltük. Beszél az állami bevételek és kiadások emelkedéséről. A pénzügyi bizottság a kiadások ugrásszerű emelkedését igen komoly veszedelemnek tekinti. Különösen a koalíciós kormány alatt volt ez tapasztalható. (Zaj.)

Felkiáltások balról: Mert haladni akar az ország!

Hegedüs Loránt előadó: Elismeri, hogy mindenhol növekednek a költségvetések, de nálunk ugrásszerűen következett ez be, különösen az állami alkalmazottak száma és fizetése emelkedett borzasztó mértékben. Igen veszedelmes ez az államosítása a társadalomnak. Ne nyugdíj képességre, de életképességre neveljük a társadalmat. (Helyeslés.) Fel kell hívni a kormányt, hogy a közigazgatás egyszerűsítése céljából is vegye revízió alá a miniszteriumok személyzetét és lehetőleg kisebb kvalifikációjú embereket alkalmazzon. A bevételek nem emelkedtek arányosan a kiadásokkal. E tekintetben osztja Széll Kálmán fejtegetéseit. A közönségi kiadások nem szerepelnek tulságosan nagy mértékben a költségvetésben. Mintegy száz millióról van csak szó, mert a többit fedezik a közös vámbevételek, amelyek

folyton emelkednek. De ez káros, mert a pénzügyi haszon gazdasági kár. Gondoskodni kell ennek pótlásáról, ez kereskedelmi mérlegünk passzivitását jelenti, mert a mostani nagy vámvédelmet 1917. után nem lehet majd föntartani. Első sorban a hadmentességi adót kell progresszív alapon emelni. Helyesli, hogy Lukács László az örökösödési adó és illetékeket progresszív alapon kívánja reformálni. Az egyenes adó és a fogyasztási adó terén is kell új bevételeket keresni. Az egyenes adók terén az új adótörvények életbeléptetése előtt nem lehet semmit sem csinálni, tehát csak a fogyasztási adó terén. A boritaladót és a söradót nem lehet emelni. Csak a szeszadót lehet emelni. Az új törvény még nincs végrehajtva, de remélhető, hogy most Auszriában is életbeléptetik. Utal arra, hogy mennyi sok új dolgot ígér a költségvetés s ezért kéri a költségvetés elfogadását. (Helyeslés jobbról.)

Pajzs Gyula a Kossuth-párt álláspontját fejt ki és kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el. Egyrészt azért, mert nincs bizalommal a kormány iránt, másrészt mert a militarizmus követeléseit mindenben teljesíti, míg a kultúra fejlődésére alig van tekintettel. (Élénk helyeslés.) A nagyhatalmi állás összmönarchiát jelent, amely Magyarországot függetlenségét akarja elnyelni. (Ugy van!) A hadsereg nemzetellenes szelleme okozza, hogy Magyarország nem tud fejlődni. A haderő fejlesztésénél nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a nagyhatalmi állás erősítése egyet jelent a nemzeti ellenállás gyöngítésével. (Élénk tetszés.) De mértéket kell tartani a hadi költségek emelésénél azért is, hogy lépést tartson az ország tehervise'ési képességével. A nagy katonai kiadások által elvonjuk a nemzet fejlődésére szükséges eszközöket. A költségvetés tételeiből felállítja a netto budgetet és ebből megállapítja, hogy a katonai költségek a netto bevételek negyven százalékát emésztik fel. És itt még nincs számításba véve a kétéves katonaszolgálat és az új véderő-törvény által okozott óriási költségemelés. (Ugy van!) Ezek a számok jelennek, hogy közigazgatásunk, közegészségügyünk, közoktatásügyünk még hosszú évek múlva is csak tespedni fog. Mit ér a fényes hadsereg, mit érnek a nagyszerű hadihajók, ha a nemzet fája sorvad? (Helyeslés.) A koalíciós kormányt veszi védelmébe és az előadóval szemben kijelenti, hogy sokkal szivesebben veszi, ha a költségvetés azért emelkedik, hogy kulturális célokat szolgáljon, mint hogyha a hadügyi kiadásokat emelik. (Zajos helyeslés.) Az 1906-1909-iki években a bevételek arányosan emelkedtek a kiadásokkal, tehát ezt nem lehet ugrásszerű és indokolatlan emelkedésnek mondani. Különösen akkor, amikor ezt a kiadási emelkedést kizárólag közoktatás-

— Soba ilyen jól nem éreztem magamat. Meghálálom, fiam, meghálálom . . .

Csonth János az ilyesmit azután mindig elmesélte a kollégáinak, akik nagyokat nevettek ezen, titokban azonban irigyelték a jó borralókat.

— Kicsit meghibbant, — mondogatta, — talán nem is egészséges. Egészséges ember nem tesz így.

Tulajdonképen pedig belülről valami olyast gondolt, amit nem mert és nem tudott kimondani. Tudta, hogy betegség, különöség, valami nem emberies, vagyis — s ez már nem az ő kifejezése, de ez fedti az ő gondolatát: — valami szörnyű perverzitás ez.

És ez elkészerítette. Ő Csonth János, egy iszonyu betegségben szenvedő embernek a vágyai kielégítésére szegődött. Ő, Csonth János, a becsület és egészséges magyar ember. Azt hitte, valami különös becsületességre vállalkozott, amikor ennek az istentelen embernek, ennek az emberi mivoltából kivetkőzött gazdag és puhatestű zsidónak a zsidósági hátát nyomkodta és azzal kéjes ordításokat csak ki belőle.

Az elkészeredés szélén állt. Egy reggel — mindig korán, hat órakor jött — Szegedi Mór a szőrös keztyűvel való simogatás közben elkapta a Csonth János vaskos, de fehér kezét és hálásan kezdte csókolni. A dörzsölő durván elrántotta és ott hagyta tele szappan-péppel az öregot.

A szegyenletében egyedül mosdott meg,

ahogy épen tudott. Csonth János pedig megesküdött, hogy vagy megöli „megrontóját”, vagy még holnap elmegy ebből a fürdőből.

2.

Erre azonban nem volt szükség.

Csonth János másnap hiába bujkált. Szegedi Mór elől, az nem jött többet. Se másnap, se harmadnap, se semmikor. Már örült neki, hogy elszegyenletette magát a vén bűnös és más fürdőt választott.

— Az ördög vigye a koronáját, csak hogy nem üldöz többet.

És nyugodt volt. Jöttek mások és ő másokra kente a csuszós habot, másokat csiklandott a szőrös keztyűvel és másokat öntött végig félig langyos vízzel. Napok multak és ő nem is gondolt többé Szegedi Móra, s ha mégis eszébe ötlött volna, megrázkódott, de a másik pillanatban már mulatott azon, hogy most más valakinek kell végighallgatni a nyögéseit.

Gondolkozni azonban nem sok ideje jutott jöttek emberek, fiatalok, vének, vékonyak vastagok, puhatestűek és keményhúsúak, akik nyugodtan türték mindent és meg sem sziszszentek. Adtak egy hatost és nem volt Csonth János számára egyetlen elismerő szavuk. Közömbös idegenek, élettelenek, olyanok, mint egy darab fa. Legfőleg, ha egyik-másik lumpnak a sápadt ábrázatán látszott egy-egy kéjes rándulás, a többi semmit sem mutatott.

Unalmas volt így az élet mégis. Ványadt-

testü legénykéek dültek a deszkaágyra s csak türték a simogatást, ha egyiket-másikat jobban megfogta, gorombák lettek és leszidták. Jöttek kemény, nehéztestű mesteremberek, azoknak semmi sem ártott, semmi sem használt és csak öt krajcárt adtak. A kövér öregek legalább hasonlítottak Szegedi Mórhoz. Jó fogás esett a lágy husukban, de elismerést itt is hiába várt.

És lassankint Szegedi Móról is megváltozott a véleménye. Tulajdonképen ezek itt, akik most szoktak vendégei lenni a hatos fülkének, ezek nem emberek, hanem fadarabok. Ha az egyik-másik keshedt legénykének meg is rándul a válla a gyönyörűségtől, mint a béka-comb, az még nem elég. Az embernek vére van és szenvedélyei vannak. Az ember érez, akkor miért vesződik ő óraszám egy-egy sovány, reoós-csontu háton, ha még csak egy sóhajást sem hall. Mégis csak emberebb volt az a Szegedi Mór, aki sirt, jajgatott, kacagott, mint ezek a vértelen, csenevész korcsok.

És visszakívánta az öregot.

— Csak még egyszer gyurhatnám meg a hátát, csak egyszer hallanám a kiáltását, hogy összefutna az egész fürdő.

3.

Utánajárt, tudakozódott, ki az a Szegedi Mór és hol lakik. Könnyű volt megtalálni. Duszadag vállalkozó a Váci-köruton, akit mindenki ismert. Egy este munka után aztán elment a lakására és beesőngtetett. A szobalány jött és

ügyünk, közegészségügyünk és közigazgatásunk javítására fordította az akkori kormány. (Élénk tetszés.) Így nem lehet, tisztelt előadó ur, vitatkozni! (Zajos helyeslés.) Rámutat arra, hogy a mostani költségvetés egyáltalában nem számol ezekkel a követelésekkel.

(Szünet után)

Szabó István a kisgazdák nevében szólal fel. Aggodalommal látja az állami terhek növekedését, amelyet első sorban a kisemberek fognak megérezni. Az új adónemek, amelyeket a kormány tervez a gyufamonopolium, a szeszadó, az örökösödési illeték mind az alsóbb néposztályt fogják sújtani. A javaslatot nem fogadja el.

(A Ház ünnepe.)

Elnök javasolja, hogy tekintettel a március 15-i hazafias ünnepre, a Ház legközelebbi ülését csütörtökön tartsa.

Batthyány Tivadar gróf szerint nem lehet kívánni, hogy a képviselők március 15-én este mindjárt vonatra üljenek, hogy a 16-i ülésen megjelenhessenek. A kormány különben sem tud munkát adni a parlamentnek s így nincs ok a csütörtöki ülésre. Javasolja, hogy a Ház legközelebbi ülését pénteken tartsa.

Székely Ferenc igazságügyminiszter a kormány nevében hozzájárul Batthyány javaslatához. Kijelenti, hogy a kormány tud munkát adni a képviselőháznak, e miatt nincs ok aggodalomra.

Batthyány Tivadar felszólalása után az elnök kimondotta a Ház határozatát, amely szerint a legközelebbi ülés pénteken lesz.

TANÜGY.

(—) A főgymnázium ifjúságának ünnepe. Mint minden éven, úgy ez idén is márc. 15-én rendezik az aradi kir. főgymn. „Petőfi” önképzőkörre fényes ünnepélyt. Az ünnepély d. u. 1/25 órákor kezdődik a Lyceum fényesen kivilágított dísztermében. A remek összeállítású műsort zeneszámok, szavlatok, felolvasások teszik érdekessé. Az egyes zeneszámokban résztvesznek Unger Mór vezetése alatt: Berger Károly, Bock Ernő, Lócs Gyula, Aufrecht Gusztáv, Wiener Ernő, Schór László, Schuch János, Reusz Miklós, Szakoleczay Bandi stb. stb. hegedűvel úgy a solo, mint a zenekari számokban, míg a zongorán Goldziecher Fülöp, Gaál Elemér, Reiber Emil és Unger Ernő fognak játszani. Beléptidij ülőhely 1 kor., állóhely 50 fill., azonban jegyek már csak igen csekély számban kaphatók elővételben Ifj. Klein Mór és Weisz Leo könyv és papírkereskedőknél, valamint előadás előtt a Lyceumban levő pénztárnál.

azt mondta, hogy a nagyságos ur beteg, meghütötte magát a fürdőben és most senkit sem fogad.

— Mondja neki, hogy a hatos dörzsölő van itt a Zsilip-utcából. Akkor beereszt, — felelt önérettel Csonth János.

És csakugyan beengedték. Többen álltak a beteg ágya körül, aki nagyon rosszul volt, de a dörzsölőnek kezét nyújtotta:

— Eljött?

El, nagyságos uram. Nagyon beteg?

— Meghalok. Okvetlen meghalok.

Sirni kezdett, nyilván arra gondolt, hogy többé sohasem fogja élvezni a Csonth János fürge, erős kezeit. Az azonban odahajlott hozzá s úgy mondta:

— Talán, ha most szabadna... Kimenne a eszmőre a hátából a nagyságos uramnak és a fekvés is könnyebben esnék.

Az öreg is, mint egy rakoncátlan gyerek, kapott az alkalmon, de az orvos észrevette a csínyét és a rokonok segítségével kituszkolták Csonth Jánost.

4.

Egy hét múlva meghalt Szegedi Mór. Mikor a végrendeletét felbontották, több százezer koronás jótékony alapítványa után az utolsó sorok ezek ezek voltak:

... és tizezer koronát hagyok a zsilip utcai fürdő hatos számú dörzsölőjének, aki hat esztendeig hűségesen szolgált.

Ellenzéki választás áldozatai.

— Interpelláció a Házban. —

Távirati tudósítás.

Arad, március 13.

Két „testvér párt”, a Kossuth és Justh-párt küzdött a fehérgyarmati mandátumért. Mindkettő teli torokkal kiállította világá, hogy az általános választások alatt orgiákat ült a terror, esendőrszuronyokra tapadt vér árán jutott sok munkapárti jelölt mandátumhoz. Ime a két „testvér párti” jelölt a maga alkotmányos, hó tiszta eszközével szállt sikra a dicsőségért és öt választójuk fekszik súlyos sebekkel borítva a kórházban, az egyik pedig haldoklik.

Annak idején egy interpellációban a Házban is szóba került a matoicsi vérengzés, mely Szunyogh Mihály és Jánossy Béla programbeszéde alkalmával keletkezett. A miniszterelnök kijelentette, hogy még az interpelláció elhangzása előtt küldött ki vizsgálóbiztost a csendőrség és a hatóságok magatartásának megvizsgálására.

Kovács Gyula gazdapárti képviselő a képviselőház mai ülése előtt arra kérte az elnököt, hogy az ülés végén sürgős interpellációt terjeszthessen be a matoicsi csendőrbotránny ügyében. Az elnök ezt megengedte és két órákor tért át a Ház az ügyre.

Kovács a Ház elé terjesztette az inzultált emberek vallomásait, melyekből közöljük a következőket:

Idősb Madarassy István, aki most haldoklik, ezeket mondta:

— Március 5-én, vasárnap megjelent a községházán négy esendő: egy őrmester, egy őrsvezető és két tizedes. A kisbíróval felhívtak a községházára. Én találkoztam Pesti Pállal, akit szintén hívtak a csendőrök és vele mentem. Amint odaértünk, egy szőke esendő behívott egy külön szobába, ahol már jelen voltak Gáspár József, Tisza Károly, Szabó István és Tisza István, aki jelenleg Szatmáron szolgál. Erre a szőke káplár így szólt hozzám:

— No te vén disznó, most meg fogsz halni.

Puskatussal ütni kezdett, a hogy csak tudott. Mellemon, karomon, kezemen, fejemen. Én kértem, hogy ne bántson, de ő tovább szitkozódott és mintegy husz percig ütött a puskával. Jelenlétemben kétszer pofonverte Pesti Pált és legalább tizszer pofonította Szabó Istvánt. Tisza Istvánt négyszer pofonvágtá. Szabó, akinek mintegy harmincezer korona vagyona van, most is ágybanfekvő beteg.

Mig ez történt, a jegyző és a segédjegyző a szomszédszobában voltak és hallották a jajgatást. A községi bíró az ablak előtt járkált az utcán, hogy senki közel ne jöhessen.

Még rettenetesebb brutalitásokat ad elő Gáspár József. Elmondja, hogy a szőke esendőrkáplár élesre töltött fegyverrel állt a szobában és így kiállt:

— Látjátok, kutyák, ha megmozdultok, keresztüllök!

Leültették és az őrsvezető megparancsolta:

— Ha megmozdulnak, valamennyit lödd le!

Pesti Pál, Szabó István, Tisza István és a többiek hasonlóképp adják elő a történeteket.

— És mindez akkor történik — mondotta az interpelláló — amikor a miniszteri vizsgálóbiztos lent jár a kerületben. Lehetetlen, hogy a polgári becsület és biztonság ilyen támadásokkal szemben védtelen maradjon.

Jármly Béla: Az izgatókat kellene megbüntetni.

Kovács Gyula: leteszi mandátumát, ha bárki megcáfolja adatait. Ő nem tehet róla, hogy a vérlázító visszaélések megtörténtek. Kérdi a belügyminisztert, hajlandó-e intézkedni,

hogy az erőszakos esendőroket megbüntessék és a közönség a közigazgatási brutalitásaitól megvédessék.

Az interpellációt kiadták a belügyminiszternek, mire az elnök az ülést két órákor be-rekesztette.

Zsarolásért feljelentett pincérek.

(Terrorizmussal elrontott álarcosbál.)

Távirati tudósítás.

Budapest, március 13.

Verekedéssel kapcsolatos esinos botrány-nak voltak tanui tegnap este a fővárosi Vigadó falai. A szabósegédek és munkások rendezték ott ezidei álarcosbálukat, amely azonban az ott alkalmazott szakszervezeti pincérek terrorisztikus magatartása következtében botrányba fuladt, s a mulatság általános verekedéssel végződött.

A botrányos eset részletei a következők:

A szabósegédek és munkások minden évben megrendezik nagysikerű álarcos báljukat a fővárosi Vigadó termeiben. A mulatságot tegnapra tüzték ki, s a rendezők megegyeztek Mutnyik Károly vendéglőssel, hogy az ételeket és italokat a mulatságon ő fogja felszolgálni. A szerződést illetve a végleges megegyezést ahhoz a feltételhez kötötték, hogy a vendéglős a felszolgáló pincéreket a pincérszakszervezet útján fogja erre a napra beszerezni. Mutnyik ebbe a kikötésbe bele is ment, s ennek értelmében megbizta Putzer Ferenc nevezetű főpincérét a megfelelő számú személyzet toborzásával, aki a pincérszakszervezet közvetítésével tizenhét pincért fel is vett.

A bál fényesen sikerült, a nagyterem zsúfolási megtelt álarcosokkal. Tizenkét óra tájban, amikor a szünóra következett, mintegy öt-hatszáz ember tolongott az étterembe, hogy vacsorához üljön. S megkezdődött a kopogás, a csengetés, a pincérek utáni kiabálás, minden hiába. Az egész teremben egyetlen pincér sem volt látható. A tizenhét pincér ugyanis, épen akkor, amikor a legégetőbb szükség lett volna rájuk, odaállt Mutnyik vendéglős elé, s egyöntetűleg kijelentették, hogy csak abban az esetben lesznek hajlandók kiszolgálni a türelmetlenül várakozó publikumot, ha Mutnyik kötelező ígéretet tesz arra nézve, hogy ezentúl csak szakszervezeti pincért fog üzletében alkalmazni. Mutnyik a legnagyobb felháborodással vette tudomást a pincérek eme komplottjáról s kereken kijelentette, hogy semminemű kötelező ígéretet nem hajlandó tenni.

Erre a pincérek fogták magukat, odaálltak az étterem sarkába, s összetett karokkal, fagyos nyugalommal nézték a türelmetlenül toporzékoló, kiabáló, éhes vendégsereget. Kisvártatva megjelent az étteremben a vendéglős is, és tudtul adta a pincérek ultimátumát. Erre a leleplezésre irtózatossá kavargó támadt. A vendégek nekítámadtak az amerikázó pincéreknek, s agyba-főbe verték őket. Általános verekedés támadt, amelynek a rendőrség vetett véget, s a botrány okozóit eltávolította.

A mulatságnak természetesen ezzel a diszszonáns akkorddal vége lett. Ma azonban folytatása támadt a rendőrségen, amennyiben Mutnyik megbizásából Putzer Ferenc feljelentette zsarolásért a tizenhét pincért és két szakszervezeti vezérférfiut.

A főrendiház ülése. Budapestről jelentik: A főrendiház pénteken délután ülést tart, amelyen a képviselőház által legutóbb elintézett bank- és ujoncjavaslatot fogják tárgyalni. A főrendiház pénzügyi, gazdasági és közlekedési bizottsága ma délután tartott ülésében ezeket a javaslatokat letárgyalta.

Ferenc Ferdinánd trónörökös családja.

— A kegyvesztett külügyminiszter. —

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, március 13

Távozik-e, vagy marad Aerenthal gróf a külügyminiszteri székben, ez ma a politikai élet legaktuálisabb kérdése. Erre vonatkozólag egy a közös külügyminiszterhez közel álló és kétségkívül jól értesült forrásból bécsi tudósítónk a következőket jelenti:

Tény az, hogy Aerenthal egészségi állapota nem nagyon kedvező. Fülbántalmait — mint azt már vasárnap megirtuk — nem influenza, hanem cukorbetegség idézte elő. A külügyminiszter már az egész télen hallóscövet használt, ami a külföldi diplomatákkal való érintkezésnél meglehetősen kellemetlen volt. A pihenés mindenesetre nagyon is szükséges a külügyminiszter bajára, de kérdés, hogy a szabadság meg fogja-e hozni számára a remélt eredményt.

Azokra az okokra vonatkozólag, amelyek a külügyminiszternek Pallavicini őrgróffal való helyettesítésénél irányadók voltak, eddig csupa hibás kombináció merült fel. Így teljesen elhibázott dolog Pallavicini a külügyminiszter utódának tekinteni. Hogy miért lett ő Aerenthal helyettese, annak története a következő.

A külügyminisztérium első osztály főnöke Müller báró és mindenki azt várta, hogy őt bízzák meg a helyettesítéssel. Ennek azonban a báró polgári származása állott útjában. Egy budapesti gyógyszerész fia és máskülönben is a konzuli illetve dragománi karból emelkedett a diplomaták közé. Nem közönséges karrierje egy kissé a kelleténél önértetesebbé tette és valószínű, hogy gyakori surlódásra adott volna okot, ha ő lett volna a monarchia főrangú nagy követének a főnöke. Tekintettel kellett lenni továbbá Esterházy Pál grófra a külügyminisztérium második osztály főnökére, aki a delegációk előtt a külügyminisztériumot képviselni szokta és aki valószínűleg nem tűrte volna, hogy Müller föléje kerüljön. Ezért történt, hogy Pallavicini őrgrófra esett a választás, akit a keleti viszonyokkal teljesen ismerős Müller báró könnyen helyettesíthet Konstantinápolyban.

Akik azt hiszik, hogy Pallavicini úgy készül el a török fővárosból, hogy állandó lakójává válik a Ball platzi palotának, azok tévednek. Pallavicini nemcsak Konstantinápolytól, hanem a diplomáciai pályától is bucsut vesz ezzel. Hatvan éves elmúlt és rendkívül nehezen tudott előre haladni, úgy, hogy mindenki azt hitte, mint bukaresti követ fejezi be karrierjét. Kalise báró utódjaként került Konstantinápolyba, de csak azért, mert más nem volt kéznél. Ez a terület teljesen ismeretlen volt előtte és nem is tudott azon kellő ügyességgel mozogni. Az annekszió válságos ideje alatt Aerenthal gróftól nem jól szolgálták ki Konstantinápolyban és egy ügyes nagykövet az annekszióból fizetendő török számla összegét lejjebb szállította volna. Hogy távozása előtt két hónappal vezetheti a külügyminisztériumot avval csak a választását akarják könnyebbé tenni.

Forrásunk rendkívül érdekes részleteket mond el arról, hogy vesztette el Aerenthal gróf a trónörökös kegyét. A külügyminiszter a király teljes bizalmát bírja, mert az ősz uralkodó szintén nyugalmat akar és ezt a célt szolgálja Aerenthalnak az a politikája, amelylyel a monarchia kissé háttérbe szorult az európai koncertben. Beavatottak tudják, hogy ez nagyon fáj a trónörökösnek, aki annak idején Aerenthalt a királynak kinevezésre ajánlotta és az annekszió válsága alatt szoros összeköttetést tartott fenn

vele. Valószínű, és ezt a trónörökös impulziv vérmérséklete teszi lehetővé, úgy képzelte el a dolgot Ferenc Ferdinánd főherceg, hogy Bosznia anneksziójával az európai politikának új korszaka kezdődik, amelynek középpontjában a monarchia fog állni. Ezeket a reményeket azonban meghiúsította az ügyek tovább fejlődése, de különösen a potzdami találkozás. Most már világosan látja a trónörökös is, hogy az európai politika centruma ismét Berlinben van és kitűnt, hogy az anneksziós válság csak egy epizód volt. Ezen azonban a legjobb akarrattal se változtatható Aerenthal gróf, mert különben kalandos politikát kellett volna folytatnia, amire az agy uralkodó sohasem volt kapható. Az külügyminiszter környezetében azonban azt hiszik, — habár távolról sem áll olyan kegyben ma, mint azelőtt két esztendővel — annyira mégsem lett kegyvesztett, hogy állásától megválják.

A gáji szerecsen fiu.

— Hogy szaporodik Arad lakossága. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A. n., március 13.

Ez a kis történet ezelőtt tíz évvel kezdődött de most fejeződött be. Élő emberek mindnyájan emlékezünk, hogy akkor is volt ilyen népösszeírás, mint mostanában. Népszámláló biztosok jártak akkor is házról-házra, tövéről-hogyére kikérdegettek mindenkit és beírták a számlálólapokra: ki mikor született, hol született, mi a foglalkozása? S több eféle kérdésekre gyűjtötték a válaszokat.

Még azt is rubrikába kellett szedni, hogy béna-e, sánta-e, szóval, hogy épkézláb, dologravaló ember-e? Akkoriban ezt nem úgy kérdezték az összeíró urak, mint most hogy: „Van-e valami érzéki hibája?” — hanem ezekkel a szavakkal: — „Van-e magának valami testi fogyatkozása?”

Gájban is javában járta az összeírás. Ott is naphosszat rőtta a girbe-gurba utcákat a népszámláló-biztos s többek közt beállított a legszélső nádfedeles házaeska udvarába is, ahol egy szép, szemrevaló menyecskét talált, amint éppen valami házidologgal foglalatalkodott.

Az asszonyka, mi türes tagadás, egy kissé meghökkent, mikor a hivatalos személyt látta. Azt hitte, hogy valami végrehajtási dologban jár, de azért csak illedelmesen betessékelte őt a belső szobába.

A számláló-biztos azután lerakván írószerszámait az asztalra, mindjárt vallatni kezdte a menyecskét:

— Mi a neve?

— Péri Sári, kérem alássan.

— Hány éves? Hol született? stb. Végül azután ő tőle is megkérdezte:

— Hát Péri Sári, van-e magának valami testi fogyatkozása?

A menyecske eltűnődött egy kissé... hm, de furcsa kérdés... azután pirulva válaszolta:

— Nincs bizony nekem, kérem alássan

egyéb, csak az, hogy az uram Amerikában van.

A számláló-biztos elnevette magát:

— Igaza van Péri Sári. Ez elég kellemetlen testi fogyatkozás. De hát akkor maga nem hajadon, hanem férjes asszony. Magát tehát az ura nevével kell bejegyeznünk. Az urát meg távollevőnek írjuk. Hogy hívják a férjét?

— Jámbor Pál, instalom.

— Hites, megesküdt a férje?

— Hát persze, hogy az! Mi volna? — mondja sértődötten Sári asszony. Csak az a baj, hogy odaát van a nagy vizen túl. Kicsal-ták a többiek, már két évvel ezelőtt.

— Hát legalább küldözget hébe-hóba valami kis pénzeskét?

— Küld, küld, de bizony nagy keveset. Abból ugyan meg nem élek. Napszámra kell járnom. Gyámoltalan az én uram odaát is, vagy nincs szerencséje. Ott se igen keres többet, mint idehaza.

No ez abban maradt. A számláló-biztos szedte a sátorfáját és odébb állt. De kissé rossz nyelvű lehetett, mert mindenfelé elesacsogta, hogy a Péri Sárinak minő tréfás testi fogyatkozása van. Szegény Sárival, ahol csak megfordult mindenütt évődtek vele, hogy: No te Sári, ugyan csak jól megfeleltél. Restelte a dolgot. Szalmaözevgyi állapotában, bántotta a sokféle illetlen csipkelődés.

— Majd nem sokáig bosszantotok már! Kimegyek én is az uram után.

Hogy-hogy nem, kölesöt vett fel a házaeskára, pénzzé tette, amit csak lehetett, s egy szép napon néhány más vándormadárral együtt ő is átvitorlázott a csábitó új világrészbe, ahol olyan sokan odavesznek, vagy ahonnan olyan sokan térnek vissza összetörten, csalódottan, szárnyszegetten.

Ez az ő kimenetele valami hat évvel ezelőtt történt.

Most, hogy a legutóbbi népszámlálás volt, Gájban ismét sorra járták a házakat a számláló-biztosok.

— Az egyik közülük megint beállított annak rendje és módja szerint a Péri Sári udvarára. Egy öreges, kopott eltörődött, félkezű embert talált ott. Kezdte az összeírást.

— Hogy hívják?

— Jámbor Pál.

— Özvegy vagy nős ember?

— Nős. Péri Sári a feleségem.

— Hát ő hol van most?

— Napszámban.

— Van gyerekek? Hány?

A félkezű ember elkomolyodott. Durcásan felelt:

— Hiszen tudja azt az ur.

— Én nem tudom. Hát csak mondja be: van-e gyereke, Jámbor Pál?

Jámbor Pál nagyot sóhajtott:

— Tudja Isten. Van is, nincs is. Különben majd behivom. Gyere be, John! — kiáltott az udvarra.

A számláló biztos szörnyű nagyot nézett, mikor a hívásra egy virgonc, pufók, de egészen fekete arcú kis legényke botorkált be a szobába. Lehetett úgy 3—4 esztendő. Valóságos szerecsen subickos képű kis gyerek.

— Ez a maga gyereke? — kérde elképedve az összeíró ur.

— Az én nevemre van beírva. Jámbor Jánoska a neve. Csak mi Johnnak hívjuk, úgy amerikai módon.

— Ahá, hát maga már járt Amerikába?

— Jártam én, bár ne jártam volna. Mert nagyon megjárta. Az asszony is kijött utánam. Bár ne jött volna!... A dolgunk nem ment. Tetejébe a gép is elszakította a félkezemet. Az asszony meg rácsudált valakire. Ugy kell lenni, másképp nem lehetett, mert tetszik tudni, odaát nagyon sok a fekete ember. Hát most, ehol-e az egész amerikázásból ez a hasznunk, hogy a félkezem odamaradt, de hazahoztuk ezt a kis szerecseny gyereket. A mi fiunk ez, kettőnké, fehér embereké. Az egész amerikai utazásra ez a kis fekete fajánkó, a ráadás.

Végezte Jámbor Pál és ölébe vette a subickos képű csemetét.

Newton tehetetlenség-törvényének megdöntése.

(Egy magyar pap-tanár új elmélete.)

Távirati tudósítás.

Budapest, március 13.

Egy fővárosi estilap értesülése szerint a természettudománynak új korszaka nyílt. Pécsy Gusztáv dr. esztergomi paptanár ugyanis megdöntötte a Newton elméletét, a fizika egyik sarkitételét. A fiatal tudós, aki már hosszabb idő óta kitartóan kutatott és buvárkedett csendes zárdái magányában nemsokára azok közé fog kerülni, akik természettudományi felfedezéseik miatt ellentétbe kerülnek az egyházzal.

A hallgatag természetű szerény fiatal pap aki igen visszavonult életet élt, Romában és Bécsben folytatta természettudományi tanulmányait. Buzgó munkája és kísérletezése olyan tudományos eredménnyel járt, amelyek forradalmat jelentenek a természettudományokban és különösen a csillagászatban. Elmélete megdönti a Newton háromszáz éven át megtörhetetlennek tartott mozgási tételét és új perspektívát nyitott a csillagászat fejlődésében. Megdől ezzel természetesen sok bálvány is, úgy a Kant-La Place-féle elmélet a föld keletkezéséről, amelyet különben eddig is sok komoly tudós kétségbe vont.

Pécsy az esztergomi szemináriumban tanítja a természettudományi filozófiát. Bent lakik a papnöveldeben, ahol két kis szobája van, amelyek telve vannak tudományos könyvekkel és műszerekkel. Itt dolgozott és kísérletezett Pécsy évek óta, míg teljesen kidolgozta nagyszabású elméletét, amely megcáfolja Newton első mozgási törvényét. Newton hatalmas munkájának *Motus leges (A mozgás törvényei)* című részében minden bizonyíték nélkül apodiktikusan kijelenti, hogy a külső erőtől hajtott test eredeti irányát megtartja, ha más irányú erő nem hat rá. Ez a tehetetlenség korszakos törvénye századok óta minden bizonyíték nélkül használták a fizikában ezt az elméletet, amely az energetikának, a csillagászat egyik fontos teoriájának alapja. Pécsy megdönti ezt a tételt és bizonyítja, hogy a mozgatott test csak bizonyos ideig, a mozgató erő mennyiségével arányban álló uton tarthatja meg mozgását.

Pécsy azonban még ennél is tovább megy, két új alaptételt ad a mozgás mennyiségéről: az energiáról, a hatásról és visszahatásról.

A csillagászatkal kapcsolatosan azt bizonyítja az új elmélet, hogy nem mint eddig hitték, egyetlen energia hatása folytán forognak a mindenségben a bolygók.

A tudós tanár kutatásainak eredményét német és olasz nyelvű munkákban megírta az az egész tudományos világot valóságos lázas forrongásba hozták.

Ennek révén meghívást kapott a bolognai nemzetközi természettudományi kongresszusra is, amelyre a jelentkező tudósok a legnagyobb érdeklődéssel várják tétélei bizonyítását.

Pécsy tanár felfedezéséről a következőket mondotta egy hírlapírónak:

— Értesítettem tudományos munkám eredményéről a magyar csillagászokat is, de részükről semmi érdeklődés nem mutatkozott. Azt tartják, hogy majd megvárják mit szólna hozzá a külföld. Nos, épen most kaptam meghívást a román egyetem rektorától, hogy elméletemről tartsak előadást. Be fogom bizonyítani tételtemet a bolognai nemzetközi természet-

tudományi kongresszuson is, amelyre szintén meghívást kaptam.

Szerényen, szinte belepirulva beszélt nagyszabású eredményeiről a fiatal pap. Sokat dolgozik, készül felolvasásaira és különösen a bolognai kongresszusra, amely bizonyára dicsőséget fog hozni a magyar tudományosság számára.

Kilencven éves házaspár válópöre.

(Hűtlen elhagyás hatvannölc év után.)

Távirati tudósítás.

Arad, március 13.

Különös aktája volt ma a nagyváradi anyakönyvi hivatalnak. A magas kir. Kuriától érkezett az irás és egy házasság megsemmisítéséről értesítette az anyakönyvi hivatalt azzal, hogy az itt matrikulált J. Ferenc kilencvennégy éves és H. Borbála nyolevankilenc éves nagyváradi polgárok házasságkötési jegyzőkönyvét érvénytelenítsék. Hogy pedig melyik könyvben keressék J. Ferenc és H. Borbála esketési jegyzőkönyvét, erre a következő utbaigazítás szolgált:

„Nevezettek 1841. július 14-ikén esketettek össze a nagyváradi-olaszi-i róm. kath. plébánia-templomban. Kiolvashatatlan nevű káplán által...”

J. Ferenc és H. Borbála tehát kerek hatvankilenc évi házasság után indítottak válópert. 1841-től 1910. esztendejéig viselték türelemmel az oltár előtt tett fogadalom jármát és ekkor gondolták rá magukat a válásra! És pedig alapos okaik kellett, hogy legyenek erre a szörnyű és ilyen matuzsálemi korban igazán ritka elhatározásra, mert a Kuria megindokoltan találta a válópört és szentesítette a szakítást. Hogy mi volt az az ok? — Igazán furesza volna itt pikáns válópöri intimításra gondolni. Az ok azonban mégis különös: J. Ferenc és H. Borbála ugyanis kölcsönösen hűtlen elhagyással vádolták meg egymást a magas Kuria előtt.

A hűtlen elhagyás pedig 1909-ben, hatvannölc esztendeig tartó szép együttélés után történt. Az öreg Ferenc, a férj, egy napon kilencvenkét évével és kis batyuba kötött motyójával a vállán megugrott a feleségétől, Borbálától, akáresak egy lump harminc éves. Borbála siratta kisideig ura családságát, de azután ő is gondolt egyet és összeköltözött egy nyolevánhároméves agglegénynyel. Ilyen erkölestelen egy asszony; fiatalabb lércet keresett. Nyolevánhétéves létére. Közben azonban Ferenc a férj megbánta a csapodárságot és visszatért az elhagyott tűzhelyhez. Ez azonban hideg volt már és a családi ház üres. Nagy haragra lobbant erre J. Ferenc és beadatta ügyvédjével a válópert. Alig hogy ez megtörtént; nehogy Borbála asszony erkölce kétes hirbe kerüljön, nyomban válókeresetet íratott az asszony is a maga ügyvédjével.

SPORT.

+ Az Aradi Tornaegyesület közgyűlése. Az Aradi Tornaegyesület március 19-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a városháza emeleti kistermében rendes évi közgyűlést tart, amelyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség. A közgyűlés sorrendje: 1. A választmány évi jelentése. 2. A költségvetés megállapítás, számvizsgáló bizottság jelentése és a felmentvény megadása. 3. Indítványok. 4. A tisztikar megválasztása.

Tisza István gróf a vallási békéről.

— Templomavatás Nyitrán. —

Távirati tudósítás.

Arad, március 13.

Vasárnap délelőtt volt a nyitrai ref. templom ünnepies felszentelése, a melyen jelen volt Tisza István gróf, Antal Gábor püspök, Thuróczy Vilmos számszéki elnök, valamint a vármegye valamennyi képviselője. A felszentelésen közreműködött a pápai főiskola énekkara.

Délben fogadta Tisza István gróf a nyitrai izraelita ortodox és neológ hitközségeknek küldöttségét, majd 1 órakor a megyei nemzeti munkapártnak több száz főből álló küldöttségét, melyet Crausz István főispán vezetett. Tisza meghatva köszönte meg ragaszkodásukat és elismerőleg nyilatkozott Nyitravármegyéről, mely a szabadelvűpárt régi hagyományait mindig hiven ápolta. A küldöttségek fogadása után vármegyeház dísztermében banket volt, melyen Antal Gábor püspök a királyra, Kostyál Miklós dr. képviselő Tiszára, Gyürky Géza dr. megyei főügyész a kormányra, Csernányszky Aladár dr. kir. ügyész Thuróczy Vilmosra emelte poharát. Tisza gróf nagyhatású beszédet mondott, melyben a vallási békét magasztalta.

— Kettős az örööm ezen az ünnepen — mondotta többek között. — Nemcsak egyháznak látok templomot emelkedni e városban, hanem látom, hogy más vallásfelekezettiek is velünk együtt vesznek részt az örömből. Erre soha oly szükség nem volt, mint most, a mikor a korszellem a materializmusnak és istentagadásnak annyira kedvez. Két karunk kell a veszedelem ellen küzdeni. E két karunk legyen a protestantizmus és katolicizmus. A katolicizmus küzd a tekintély elvével. Akiket azonban a tekintély elve meg nem győz, akik a szabad vizsgálódás szabadságát meguknak megőrizni akarják, azok számára védekező és sujtó kar a protestantizmus legyen a materialista kor tévelygéseiben. A két vallás együtt vezesse vissza a nemzetet Krisztushoz. Eljenek Nyitra egyházi vezetői, bármilyen vallás egyházához tartozzanak is.

Tisza István gróf nyitrai tartózkodása alatt fölkereste lakásán a beteg Bende Imre püspököt.

Tisza István gróf délután hat órakor utazott el Nyitráról. Az állomáson nagyszámú közönség lelkesen üdvözölte és a vonat elindulása után is még sokáig éljenzte.

Budapestről jelentik: Nehány estilap Tisza István grófnak a nyitrai református templom felszentelése alkalmából tartott beszédéből töredékeket közölt és ezekhez kommentárokat fűzött. Tisza István gróf erről értesülve, a Nemzeti Munkapárt körhelyiségében ma este nyitrai beszédéről bővebben nyilatkozott. Ebből a nyilatkozatból kitűnik, hogy Tisza beszédének a lapokban közölt töredéke hiányos, azokban úgy van feltüntetve a dolog, mintha ő csak két vallásfelekezetről, a protestantizmusról és a katolicizmusról beszélt volna, holott valamennyi vallás követőjéhez, akik vallás-erköcsi alapon állnak, intézte felhívását. Tisza István gróf mai nyilatkozatában megemlítette, hogy megjelentek nála a zsidók, úgy a neológok, mint az ortodoxok küldöttségei, akiket mint bajtársakat szintén felhívott, hogy a materializmus és a korszellem romboló szenvedélyei ellen vállvetve küzdjenek. Amit ezenfelül beszédébe belemagyaráznak, azt Tisza István gróf perfid tendenciának jelenti ki.

Diósi Nusi — szoknyanadrágban.

— A jupe-culotte az aradi színpadon. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 1.

A nyájas olvasó (ezek szídják legjobban a lapot; innen az elnevezés) bizonyosan csodálkozva kérdezi magától.

— Hogy van az, hogy a Kárpátoktól az Adriáig és vissza és Kajászó-prütyöktől New-Orleansig a világ minden színpadán megjelent az 1911. év csodája, a jupe-culotte, csupán csak az aradi deszkák maradtak mentesek tőlük; hogy van az, hogy noha már a szomszédos Nagyváradon is meghordozták a véres kardot és primadonna riválisok csatazajától visszhangos a négy folyó és három halom országa, az aradi színpad szüz maradt a szoknyanadrágtól, itt nincs zaj, itt nincs lárna és semmi jel sem mutat arra, hogy a mi műintézetünk irányadó hölgyei is belekapcsolódnak a modern mozgalom áramlatába, a bugyogós viselést alabjában?

A nyájas olvasót megnyugtathatjuk. A mi művésznőink nem elmaradtak, mind hivatásuk magaslatán állanak és Diósi Nusi már három héttel ez előtt kijelentette:

— A „Hercegisasszonyban“ szoknyanadrágot fogok felvenni.

Ez a kijelentés érthető izgalmat keltett és Nusi két nap és két éjjel töprengett azon, hogy és mint készítesse a hódító ruhadarabot. Allandóan a francia divatlapokat böngészte és egy próba alkalmával megtörtént vele, hogy a „Mode Française“-ből akarta elénekelni a Hercegisasszony belépőjét.

Amde Nusi tervez és Polgár végez. Polgár összeapta a kezét a hír hallatára és megbotránkozva mondta:

— De Nusi, hogy gondolsz ilyet. Hisz a „Hercegisasszony“ 1856-ban játszik. Akkor még híre sem volt ennek az ördögös divatnak. Aztán meg nem is lehet tudni, hogy fogadnák. Látod, Bécsben és Párisban is megverték a jupe-culottos hölgyeket.

Ezek után Nusi kénytelen volt eltemetni ábrándjait és szomorúan tette a szekrény tetejére a divatlapot. Ez igazán nem várt csapás volt. Az ország minden színpadán diadalmasan megállta a helyét a törökös öltözék, egynémely primadonnáról heteken át irtak a lapok a nadrágszoknya nyomán. Csak éppen ő ne részesüljön a jupe-culotte áldásaiban. Ez igazán pech evvel a darabbal. A „Babuska“ még messze van, addig eza fránya toalett még ki is megy a divatból. Nusi nagyon lehangolt volt, nem evett, nem ivott és még a mozi sem tudta felvidítani.

A „Hercegisasszony“ premierje után azonban minden megváltozott. Nusi szemrehányólag fordult Polgárhoz.

— Miért nem engedted meg, hogy jupe-culotte-ot vegyek fel. Azt mondtad, hogy nem stilszerű. Hiszen másnak is van ebben a darabban.

— Kinek? csodálkozott Polgár.

— Hát Ladiszlaynak. A második felvonásban ő is tunikás nadrágban jelenik meg. És nem nevetik ki. Miért ne vehetnék fel hát én is jupe-culotte-ot? Vagyok olyan fess, mint Ladiszlay.

Erre az évrre Polgár beadta a derekát. Nusi pedig fogta magát és táviratozott Párisba egyenesen Poirret-hez a zseniális ruhadarab feltalálójához, hogy küldjön neki azonnal egyet a híreséget szerző csodából.

A jupe-culotte aztán ma meg is érkezett. Fehér selyem könnyű, mint a hab, de az ára bizony nehéz. Kerek 500 koronát fizetett érte a primadonna. A toalett három darabból áll; a bugyogó-

ból, amely a bokáig ér le, ahol széles, nagy bugyogót vet, a bluzból és a tunikaszerű selyem lepelből, amely térden alulig ér és háromszög alakú nyílásban teszi láthatóvá a culotte-ot. A művésznőnek pompásan áll az öltözék, amelyet hét pecsétes zár alatt őriz csütörtökig, amikor a „Hercegisasszony“ harmadik felvonásában a publikum elé lép vele.

— A jupe-culotte nagyszerű ruhadarab — mondta Nusi. A színpadi mozgásra különösen alkalmas. Már régen szerettem volna csináltatni, de féltem, hogy a publikum talán ellenségesen fogadná. Most azonban, hogy a sajtó védelmébe vette, bátran készülök a csütörtöki debüremre.

— Hát az utcára csináltat-e nadrágszoknyát?

— Erre még igazán nem gondoltam. De nem hiszem.

A színpadon nagyon célszerű, mutatós is, de én az extravaganciát nem szeretem. Semmiben. Azt mondják, hogy a szoknya akadályozza a nőt az előrehaladásban. Nem tapasztalom. Én szoknyában is elég előre jutottam a közönség szeretetében. Én nem leszek hálátlan a szoknya iránt.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Bánk bán, opera. Erkel Ferenc emlékeztetőre diszeloadás. (A. bérlet.)

Szerda: Bánk bán, opera. Március 15-ikének emlékére diszeloadás. (C. bérlet.)

Csütörtök: Hercegisasszony, operett. (C. bérlet.)

Péntek: Ismeretlen táncos, vigjáték. Bemutató előadás. (A. bérlet.)

Szombat: Ismeretlen táncos, vigjáték. (B. bérlet.)

* **Bánk bán.** Erkel Ferenc, a legnagyobb magyar zeneszerző százéves születési évfordulóját bensőségteljes kegyelettel ünnepelte meg az egész ország. Az ünnepélyek sorozatába ma beleilleszkedik az aradi színház, amely a *Bánk bán* opera előadásával rója le kegyeletét Erkel Ferenc művészi nagysága előtt. Hogy a magyar zenetörténelem e nagyjelentőségű dátumát minél fényesebb keretben ünnepelje a színház, feleleveníti Erkel legnagyobb alkotását, a *Bánk bán* operát. A kiváló magyar dalmű évtizedekkel ez előtt került utoljára színre az aradi színpadon. Oly régóta nem játszották, hogy bizvást újdonság színezettel bír ez a véges-végig magyar motívumokkal átszőtt művészi alkotás. Az aradi színház nagy előkészületeket tett, hogy az opera kiállítása méltó legyen a darab belső értékéhez. A dalmű beállítását teljesen korhű lesz. Nagy gondot fordított a rendezőség a stilszerű diszletezésre és a jelmezekre. Az opera egyik legszebb része a Tiszaparti jelenet lesz. A darab foglalkoztatja az egész énekszemélyzetet. A főszereplők Wlassák Vilma, Fekete Aranka, Cseh Ferenc, Huszár Károly, Ladiszlay József, Polgár Sándor, Herold Ede, Heltai Jenő. A *Bánk bán* március 15-iki diszeloadásul megismétlik.

* **Az ismeretlen táncos.** Pénteken lesz a bemutatója Az ismeretlen táncos-nak, ennek a kedves cselekményű francia vigjátéknak, amely a Vígsházban nagy sikert aratott. A bemutató előadásra nagy ambícióval készül a társulat.

* **Az Apolló újabb látványossága.** (Schakleton hadnagy a Déli-sarkon.) Az Apolló-színház nagy látványossága, Dante Pokla tegnap került utoljára bemutatásra és ma már egy másik érdekfeszítő látványosság gazdagította ennek a rohamosan fejlődő mozgósínháznak a műsorát. Az Apolló-színház megszerezte Schakleton angol hadnagy ekspedíciójának történelmi nevezetességű utjáról készült mozgófénykép felvételek előadási jogát. Mint emlékeztetés,

Schakleton hadnagy volt az első ember, aki a föld Déli pólusán járt, felfedezésével érdekes tapasztalatokkal gazdagította a tudományt. Schakleton hadnagyot annak idején a magyar tudományos akadémia is meghívta előadásra s a fiatal katonatiszt nagy érdeklődés mellett számolt be kutatásának eredményéről a magyarok előtt. Schakleton hadnagy mozgófényképező gépeket is vitt magával s utjának érdekesebb részeit megörökítette. Az eredeti felvételekből megismerjük a Déli sarkot a maga ekszotikus sajátágaival. Gyönyörű látvány, amikor az ekspedíció megzavarja Pinquinek csapatát. Az eredeti felvétel, amelyet az Apolló műsoron tart. sok érdekfeszítő és tanulságos dolgot ölel fel. A műsor többi száma is eseményszámba megy. 177

* **1848. az Apollóban.** Az Apolló-színház méltóképpen ünnepli meg március idusát. Kedden és szerdán este fél kilenc órai előadásain bemutatásra tüzte ki Hentaller Lajos 1848. című alkalmi darabját, amelyben az író színesen rajzolja meg a Szabadságharc történetét. Az Apolló-színház az ünnepi előadásokra sem emeli fel a helyarákat.

* **A vörösrépa hernyója.** (Tudományos mozgófénykép.) Az Uránia-színház nagyszerű új műsorának egyik fényes mozgófényképet ismertettük az alábbiakban. A vörösrépa hernyója kizárólag répaföldben él és színe lehetővé teszi, hogy a növények között észrevétlenül elrejtőzzön. A hernyó 6 láb és 12 szívonyulvány segítségével mozog. A lábak a fej környékén található, a szívonyulványok a test hátsó részén. Az ellenséges támadások ellen egypár mozgékony szarvval van ellátva. A szarvak folyadékot választanak ki, melynek baldrián szaga van és ezzel a bűzös váladékkal tartja távol magát az ellenségeit. A répa leveleivel taplalkozik és a földművelés kellemetlen elődjéje. Teljes kifejlődés után alkalmas helyet keres és ott bábba válik — 48 órával később felpattan a lepkebáb burokjából és megjelenik olyan alakban, melyet egész télen megtart. Ez a természet egyik legcsodálatosabb titka, hogy az élet miképpen alakul át. A lepkebáb teljesen folyékony állapotba jut anélkül, hogy az életét elvesztené. Fokozatosan mozdulatlaná válik és egész télen át tart az átváltozás. Ezen bábban fejlődik ki a lepke. A vörösrépa lárvából pillangó lesz. Tavasszal megszületik a lepke, eleintén tétován próbálkozik, aztán merészen bontja ki szárnyait és a napsugár ragyogásában pompázik tarkaszínű teste. Egyike a legszenzációsabb tudományos felvételeknek az itt ismertett mozgófénykép, melyet őszintén ajánlunk a közönség figyelmébe. 175

GYÁSZROVAT.

Halálozás. Pozsonyból jelentik: *Bittó* Béni 48-as honvédfőhadnagy, volt képviselő ma 81 éves korában meghalt. Az elhunyt testvéröccse volt *Bittó* István volt miniszterelnöknek.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	367
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — —	151
Nyomda	— — —	151

Hieronymi Károly Aradért

Uj gyorsvonati összeköttetés Budapesttel.

(Saját tudósítónktól.)

Arad, március 13.

Évek óta hangoztatják Aradváros gazdasági körei, hogy a város vasuti összeköttetése a fővárossal nem a legszerencsésebb és nem felel meg annak a megnövekedett forgalomnak, mely a budapest—aradi fővonalon csak nagy nehézségekkel bonyolítható le. A város közigazgatási bizottságából indult ki a mozgalom, melynek az a célja, hogy úgy Erdély, mint a főváros fele gyors és az aradi viszonyoknak, Arad ipari és kereskedelmi érdekeinek megfelelő vasuti kapcsolat megteremtése. A bizottság kezdeményezésére az aradi kereskedelmi és iparkamara is sorompóba lépett és a legteljesebb elismerés illeti az államvasutak aradi üzletvezetőségének vezérferfiit azért, hogy a maguk döntő szavával támogatták a város polgárainak törekvését, mely hivatalos helyen nyert értesülésünk szerint már meg is valósult.

Uj gyorsvonati összeköttetésért emelte fel minden hivatott forum a szavát és Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter intencióit ismerő Horváth Emil miniszteri tanácsos kijelentése szerint a miniszter beiktatta a május elsejével életbelépő menetrendbe.

A kereskedelmi miniszter ezzel, az egész város közönségének hálájára méltó tetteivel Arad közigazgatási jelentőségét akart honorálni és a város kereskedelmi és ipari érdekeit akarja szolgálni. Oly nemes intenciók, melyek kialakulására Arad okot szolgáltatott.

Azonban az is a meggyőződésünk, hogy ebben a városban sokszorosan teremnek értékes gyümölcsöt azok az erők, melyek kívülről is sejtik, hogy a maga gazdag értékeit hasznosíthassa. Az új összeköttetés, mely május elsejétől a főváros felkérésését jobbá és kihasználhatóbbá teszi, nem marad kiaknázatlanul.

Az üzletvezetőség felterjesztését a máv. igazgatósága is pártolóan tette át a kereskedelmi miniszterhez, akit a döntés ebben a kérdésben megillett. Még nem érkezett le Aradra a hivatalos válasz, de mint az alábbiakból kitűnik, a miniszter, habár formailag még nem intézte el az aktát, de hozzájárulását már nyilvánlatkoztatta.

Fővárosi munkatársunk ma beszélgetést folytatott Horváth Emil kereskedelmi miniszteri tanácsossal aki a következő felvilágosítást adta:

— Tudomásom van arról, hogy az aradi üzletvezetőség előterjesztést intézett a kereskedelmi minisztériumhoz, hogy Aradról Budapestre és vissza új gyorsvonat létesíttessék. A kereskedelmi miniszter ur ó nagyméltósága csak egy-két nap mulva dönt ebben a kérdésben, de én abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy ismerem excellenciájának az intencióit és eszerint mondhatom, hogy a miniszter ur magáévá tette az aradi üzletvezetőség prozódicióját és ilyenformán befejezett dolog, hogy május elején új gyorsvonatpár lesz Budapest Arad között.

Az új vonat Aradról reggel hat órakor indul, vissza pedig délután öt órakor fog menni; öt-öt órai utat tesz majd meg és visszafelé Brassó irányában csatlakozása lesz az arad—brassói vegyes vonattal, amelyet éppen ezért személyvonattá fogunk átalakítani. Az új vonat természetesen elsősor-

ban Arad kereskedelmi és gazdasági igényei tették szükségessé, másrészt pedig az is, hogy a budapest—brassói vonalon túl nagy a forgalom, olyannyira, hogy a forgalmat lehetetlen volt az eddigi vonatokkal lebonyolítani. Ezért van szükség arra, hogy Brassó más irányból is megközelíthető legyen. Az új gyorsvonat olyan fontosabb állomásokon is meg fog állni, ahol eddig a gyorsvonatok nem állottak meg.

A miniszter döntéséről értesíteni fogja az üzletvezetőségen kívül Aradváros közönségét és a kereskedelmi és iparkamarát is.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi kereskedők háza. Az aradi kereskedői életnek jelentős mozzanata történt vasárnap délelőtt az Aradi Kereskedők Köre Köre rendkívüli közgyűlésén. Az Aradi Kereskedők Köre, melyet hosszabb idő óta foglalkoztat az a terv, hogy a kereskedők tanácskozásai, összejövetelei, társas élete, könyvtára, állandó irodája, állásközvetítő osztálya és egyéb intézménye részére megfelelő saját otthonot szerezzen, e tervet megvalósítja. E célra megveszi az Andrassy-tér tőszomszédságában levő Tabajdy Károly-utca 1. számú házat, a melyet e kedvező, a forgalom központján levő elhelyezése mellett e célra kiválóan az tesz alkalmassá, hogy az említett helységek megfelelő átalakítása mellett, teljes kényelmet fognak nyújtani a kör részére. A közgyűlést Tedeschi Viktor elnök nyitotta meg, ki a határozatképességre konstatálásával a jegyzőkönyv hitelesítésére Domán Sándor és Kohn S. N. tagokat kérte fel. Faragó Rezső titkár terjesztette elő a választmány javaslatát, mely szerint a Tabajdy Károly-utca 1. számú házat (mely azelőtt Nikodém örökösai tulajdona volt) az Aradi Első Takarékpénztártól megveszi 65000 koronáért és a szerződést erre nézve megkötö. Hetalmazza fel a közgyűlés a választmányt, hogy a szükséges költségek igénybe vehesse és hogy az épület átalakítását foganatosíthassa és az átalakítás költségeinek fedezésére megkezdett és eddig szép eredménnyel járt gyűjtést menél szélesebb körben folytassa. A közgyűlés a választmány előterjesztését egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

(*) Hazafias ünnep. A katolikus kör március 14-én, kedden délután 6 órakor saját helyiségében (Széchenyi-utca 3.) a márciusi nagy napok emlékére műsoros emlékünnepet rendez, melynek programja a következő: 1. Lovatta szerelme. Vonós négyes az Ocskay Brigadérosból. Előadják: Köpf Kálmán, Polgár Gy. Odón dr., Such János és Neuman Emil. 2. Abrányi: Mi a háza? Szavalja Najmányi Gitta. 3. Kuruc dalok. Énekli: Balázs Géza, zongorán kíséri Kaleczki Vilma. 4. Ünnepi beszéd. Tartja: Nagy Orbán dr. 5. Március 15. Színmű 1 felvonásban. Személyek: Öreg honvéd: **, unokái: Kohányi Zelma és Hendl Béla. A darabban előforduló énekszámokat Szablóczky János karnagy vezetésével a Máv. dalegylet adja elő. Külön meghívókat a kör nem bocsát ki. A tagok családtagjaik és az általunk bevezetett vendégeket szívesen látja a kör. Belépődíj tetszés szerint. Előadás után társasvacsora lesz. Teríték fél liter borral 3 korona. Aláírási iverk a kör helyiségeiben Hoffmann, Maresch és Bauer kereskedőknél helyeztettek el.

(*) Előadás a mérnökegyletben. Ferrol F. dr. az „Aradi Mérnök és Építész Egylet” helyiségében szerdán, f. hó 15-én esti 6 órakor előadást tart az ő sajátos, könnyen áttekinthető számoló művészetéről, amely felöleli az összes számtani műveleteket. Belépődíj nincsen. Az előadásra meghívja az egylet elnöksége nemcsak a t. tagokat, hanem szívesen látja vendégeul az e felolvasás iránt érdeklő t. közönséget is.

(*) A magántisztviselők országos szövetsége által Budapest II. gróf Zichy Jenő-utca 4. sz. a. március hó 25-én délután 3 órakor tartandó közgyűlésre jelentkezőknek kedvezményes vasuti jegyeket e hó 17-ig kiadunk esténként 1/2 8—9 óráig az egyesületi helyiségben (Szinház-épület I. emelet 6. ajtó) hol bővebb felvilágosítással is szolgálunk. Az elnökség.

Az aradi igazságügyi „palota” — járványfészek.

— Tömeges megbetegedések a bíróságoknál. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 13.

Az igazságszolgáltatás csarnokában, a Marosmenti palotában botrányosak az állapotok. Ne tessék félreérteni. Nem a jogszolgáltatásról beszélünk ez alkalommal. Az igazságszolgáltatás aradi tényezői hivatásuk magaslatán állanak és az aradi bíróságokat és ügyészséget méltán lehet mintahivataloknak nevezni. Amint hogy ezt elismerik fent is és teljes megelégedéssel méltányolják azt a működést, amit Justicia emberei kifejtettek.

Másról van szó. A botrány nem igazságszolgáltatási, hanem közegészségügyi. Az igazság ügye a folyót szegélyező hajlékban jól el van látva, de nem úgy az egészségé, aki a törvényszéki palotába lép, rohanva végzi el dolgait, hogy csak minél előbb megszabaduljon abból a dögletes levegőtől, amely a szűk és sötét folyosókat áttengi és behatol a bírói szobákba a hivatali helyiségekbe, ágybadönti az embereket és állandó panaszok és örökös feljajdulások forrását képezi.

Jelenleg nem kevesebb, mint hat bíró, köztük Fábrián Lajos dr. törvényszéki elnök, sinyli ezeket az állapotokat, egész csomó jegyző és segéd és kezelő személyzetek jó része fekszik betegen. Hogy ez mily hátrányos a jogszolgáltatásra, hogy mily lassuvá válik az ügykezelés mennyire megtorlódik a munka, az könnyen elképzelhető.

A emberek — bírák, jegyzők, ügyvédek, jogkereső felek — nem győznek panaszkodni. A vízvezeték és a csatornázás el van hibázva, a klozetek és mellékhelyiségek penetráns büzt terjesztenek, a folyosókon nem lehet megmaradni, a vízvezetékéből ihatatlan viz folyik. E sorok írója személyesen győződött meg egy alkalommal, amikor szűrő készüléket alkalmaztak a vízvezeték csapjára, hogy minő az a folyadék, amely száznál több államhivatalnok asztalára kerül. Volt ott mindenféle piszok, iszaptól kezdve a kötörmelékig. És ezt a vizet isszák és ezt a levegőt szívják mindennap órákon keresztül.

Különösen a járásbírószágon botrányosak az állapotok. A folyosókon mindennap száz és száz ember, jobbára vidéki paraszt nép hord fel port sarat és teszi még elviselhetetlenebbé az amugy is bűzhödött levegőt. És a klozeteket hiába szellőztetik. Pár perccel később ugyanaz az atmoszféra üzi hajtja az embereket, akik befogott orral, szájra szorított zsebendővel menekülnek ki a törvényszéki palotából.

Egy elhibázott építkezés átkát sinylette eddig egy nagy állami hivatal egész szervezete. Azért mondjuk azt, hogy sinylette, ezt reméljük, hogy változás áll be a dolgok sorában. A türelmetlen állapotok ugyanis az egészségügyi hatóságnak fülebe jutottak, és a vizsgálat megindult. Tisch Mór dr. városi főorvos Kabdebó György dr. tiszti orvossal ma végigjárta az összes helyiségeket és megdöbbenve szemlélte az ott tapasztaltakat. A főorvos tartatlannak találta az állapotokat, amelyeken neze szerint csak átépítéssel lehet változtatni. Tisch dr. annak a véleményének adott kifejezést, hogy a félreeső helyek gyökeres rendbehozatala elodázhatatlan dolog és ezt minnél előbb rendbe kell hozni. Ez irányban ő illetékes helyen rövidesen meg fogja tenni előterjesztéseit, annál is inkább mert a törvényszéki palota mai állapotában veszedelmes járványfészek lehetne.

HIREK.

Gróf és színésznő házassága.

Távirati tudósítás.

Budapest márciu 13.

Érdekes, romantikus házasságkötés színlhelye volt ma délelőtt a budapesti VI. kerületi anyakönyvvezető hivatali helyisége. Egy történelmi nevű német mágnás kötött házasságot egy magyar színésznővel, aki azonban már évek óta külföldön aratja a sikereket.

A vőlegény *Thun-Hohenstein* Richard, József, Mátyás, Dániel, Gábor gróf. A menyasszony pedig *Flymiry-Hatz-Bercsényi* Irén, Teréz, Vilma. A bájos megjelenésű feltűnően elegáns menyasszony a reichenbergi színház ünnepeit primadonnája.

A házasságkötés alkalmával a menyasszony származásáról a következőket mondta az anyakönyvvezetőnek:

— Atyám lovag Hatz Bercsényi Ferenc, anyám Fashing Amália.

Thun-Hohenstein gróf, aki jelenleg 37 éves másodszer nősült. Első házassága, amely rövid ideig tartott, nem volt boldog. Első feleségétől, egy angol hercegnőtől hamarosan elvált. A gróf, aki nagyon ismert és kedvelt tagja a budapesti és becsi mágnásvilágnak, s fiatal korában a közös hadsereg tisztje volt, s mint főhadnagy lépett ki. Boldogtalan házasságának felbontása után, utazgálni kezdett. Bejárta az egész kontinenst, mindenütt feledést keresett, azonban nagyon sokáig hasztalanul. Utazása közben jutott el Reichenbergbe, ahol meglátta mostani feleségét. A feltűnő szépségű művész már az első pillanatban megtetszett a grófnak, s udvarolni kezdett neki. A szép leány azonban nem igen hajtott a szép szóra. Csak hosszú, kitartó udvarlás után mutatkozott hajlandónak arra, hogy a még mindig fess, dallás megjelenésű gróf felesége legyen. Csupán annak a kívánságának adott kifejezést a bájos menyasszony, hogy hazájában szeretné kimondani az örök esküt.

A gróf beleegyezett ebbe a kívánságba, s néhány nappal ezelőtt mindketten felutaztak Budapestre, ahol az István király-szállóban szálltak meg. A szerelmes vőlegény hamarosan megszerezte a dispencziót, s ma azután Gömör Gyula ügyvédjelölt és Kovács Béla tanuskodása mellett megtörtént a házasságkötés.

— Időjárás. E hó 14-én az időjárás: enyhébb, eső, szeles.

— Március 15. A nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság serényen dolgozik, hogy a március 15-iki ünnepélyek a nevezetes évforduléhoz méltó fényvel sikerüljenek. Az ünnepély három részből áll. Március 14-én este 7 órakor zenés takarodóval kezdődik. A bizottság ismételten arra kéri Arad polgárait, hogy kedden este házaikat fellobogózzák és ablakaikat megvilágítsák. A városháza nagytermében az ünnepély március 15-én reggel 10 órakor kezdődik. A városházi ünnepély után a közönség menetté alakul és zeneszó mellett Kossuth Lajos szobra elé vonul. A szobor előtti teret a bizottság nagy gonddal diszítetteti, hogy a nevezetes nap jelentősége külsőleg is kifejeztesse. A városházi terem karzata a tanuló ifjúság részére van fentartva. A bizottság az iskolák igazgatóságait, valamint az egyesületek vezetőit kéri, hogy az ünnepélyeken teljes számmal, zászlóik alatt vegyenek részt.

— A király látogatása. Bécsből jelentik: A király ma délután négy órakor *Metternich* Sándor hercegnénél látogatást tett. Ő felsége több mint egy félóráig időzött a hercegnő palotájában.

— Vilmos német császár Bécsben. Bécsből jelentik: Vilmos német császár március 24-én reggel, Korfuba utaztában, Bécsbe érkezik s ott hír szerint, királyunknál látogatást fog tenni. Vilmos császár a Hofburgba fog szállni, estig marad Bécsben. Este utazik Velencén át Korfuba. A német császár látogatásának bejelentése nagy meglepetést keltett, mert egyáltalán nem számítottak rá. Vilmos császár ugyanis csak a legutóbbi napokban határozta el magát arra, hogy Korfuba való utazásakor Bécsben meglátogassa királyunkat. Rómából jelentik: Az a hír terjedt el, hogy Vilmos császár találkozni fog Velencében Viktor Emánuel királlyal. A német császár március 25-étől 27-éig fog Velencében tartózkodni és Viktor Emánuel király ezidőben szintén Velencébe fog menni.

— Hazai miniszter Bécsben. Budapestről jelentik: Hazay Samu honvédelmi miniszter ma délután Bécsbe utazott, s ott *Schönaich* hadügyminiszterrel és *Georgi* osztrák landwehr miniszterrel fog tanácskozni. Hazay előreláthatólag két-három napig fog Bécsben maradni.

— Meghívó. A Nemzeti Munkapárt Aradi Köré folyó hó 14-én, kedden este fél 9 órakor a párt helyiségében — régi Lloyd — teaestéllyel egybekötött értekezletet tart, a melyre a kör tagjait ez uton hívja meg az elnökség.

Az Aradi Nemzeti Munkapárt saját helyiségében — régi Lloyd — március hó 15-én, szerdán este 8 órakor március 15. emlékére — a napot *Varjassy* Lajos dr. fogja méltatni — társas vacsorát rendez. Egy teríték ára itallal 4 korona. Előjegyzések eszközölhetők f. hó 12-től kezdve a Nemzeti Munkapárt Aradi Körében, valamint ifj. Klein Mór és Weisz Leó cég könyvkereskedésében kitett íveken bezárólag folyó hó 14-én este 8 óráig.

— Sztrajkoló kereskedők. Brüsszelből jelentik: A belga főváros kereskedői tegnap negyvennyolc óras sztrajkot rendeztek. Beesztik üzleteiket s így tüntettek a városi tanács ellen, amely az óváros lebontásával több utat járhatatlanná tett s így a kereskedők érdekeit sértette.

— Miért megy nyugalomba Grünzweig altábornagy? Nagyváradról jelentik: Grünzweig Artur altábornagy, nagyváradi állomásparancsnokot nemrég felmentették nagyváradi állásától s kinevezték a bécsi katonai levéltár főnökévé. Az altábornagy már el is bucsuzott a nagyváradi garnizontól s legközelebb Bécsbe utazik. Amint most értesülünk, Grünzweig Artur levéltári főnökké való kinevezése csak igen kevés időre szól s a generális rövidesen nyugalomba vonul. A penzionálás okairól különböző mendemondák keringenek Nagyváradon. Ugy beszélnek, hogy február 13-án, hétfőn nagy helyőrségi gyakorlat volt Nagyürög alatt. A katonaságnak reggeltől estig a hóban, a szántóföldeken haránt kellett gyalogolni. A gyakorlat alkalmával a súlyos robot miatt 40-45 honvéd és 85-90 közös katona, köztük 16 önkéntes esett influenzába. A kórsza hírek szerint az altábornagy nyugdíjazása ezzel a gyakorlattal volna kapcsolatban. Akkor az altábornagyot felidéztek volna Bécsbe s mikor hazajött, nyomban átadta az állomásparancsnokságot *Dietrich* vezérőrnagynak. Ez a mendemonda nem fedti a valóságot. Grünzweig Arturt nem büntetésből, hanem évtizedes érdemes és eredményes aktivitás után szolgálatainak elismerése mellett nyugdíjazták.

— Változások a diplomáciai karban. Bécsből jelentik: A diplomáciai karban a közel jövőben ismét változások lesznek. *Schönburg* herceg bukaresti követet ugyanis vatikáni nagykövetté nevezik ki. Schönburg helyét pedig *Fürstenberg* Károly drezdai követ foglalja el.

— Az Ekszkiraly penzzavarban. Konstantinápolyból jelentik: Néhány nap óta mind határozottabban beszélnek, hogy *Mánuel* portugál ex- király állandó tartózkodásra Konstantinápolyba fog menni és lakóhelyéül a török főváros szomszédságában levő gyönyörű *Prinkipó* szigetet választották ki. Az exkirály állítólag anyagi zavarok miatt határozta el, hogy elhagyja Angliát.

Tüntetés Ausztria ellen. Rómából jelentik: Tegnap délután a republikánus szervezetek megünnepelték *Mazzini* halálának évfordulóját. Amikor a menet az osztrák-magyar nagykövetség palotája előtt elhaladt, a tömegben a következő felkiáltások voltak hallhatók: Le Ausztriával! Éljen a szocialista köztársaság!

— *Hilmár* Rudolf százados halála. Fentartással közöltük vasárnap azt a mélyen sujtó hírt, hogy a hadsereg egyik legkiválóbb tisztje, az aradi helyőrségnek éveken át volt nagyrabecsült tagja, *Hilmár* Rudolf százados Egerben hirtelen meghalt. A hozzánk küldött gyászjelentés, melyet a gyászba borult anya és nővér adott ki, arra kényszerít, hogy most már mint legszomorubb valóságot tudassuk ezt a mindenütt őszinte részvételt keltett hiob-hírt. Az oly korán elköltözött lángelméjű százados temetése tegnap délután volt Egerben, az ottani előkelő társadalom nagy részvételével.

— Lemondott főszolgabíró. Makóról jelentik: *Jakabffy* István főispán szolgálati érdekében *Glatz* Béla dr. makói központi szolgabíró a mezőkövácsházi járásba helyezte át. Minthogy Glatz nem fogadta el áthelyezését, ma lemondott állásáról.

— A diáksapkák. Két nap óta furesa sapkák mozognak a korzón. Sötétkék a színük, az alakjuk a huszársapkáé és sárga rézgomb van a tetejükre tűzve, annak az intézetnek a kezdőbetűivel, amelyhez a hordozója tartozik. A diáksapkák, amelyeket egy élelmes kalapkereskedő cég néhány év előtt kísérőit meghonosítani, megint kísértének. Nem tudjuk ki keltette életre, nem tudjuk ki igyekszik meghonosítani, ki támogatja ezt a viseletet, csak azt tudjuk, hogy célszerűtlen rut és izléstelen viselet, amelynek ninesen semmi indoka és semmi célt nem szolgál. Mert azt nem hisszük, hogy tanügyi körökből indult volna ki ez az ötlet. Ugyis az a legnagyobb baj, hogy a középiskolában a tanulók egyénisége figyelmen kívül marad és egy kalap alá veszik valamennyit, az egyéniségre pedig nem helyeznek semmi súlyt. De ez az uniformizáló kalap ha már külsőleg is megnyilvánul, ne legyen rut és izléstelen, ne sértse a szemet és ne bénítsa az esztétikát, érzésünket.

— A magyar ipar jogos részesedése. Bécsből jelentik: A Schwarzenberg-téren levő *Lajos Viktor*, királyi herceg palotáját, amely most az osztrák kinstár tulajdonát képezi, most alakítják át tiszti kaszinóvá. Minthogy az átalakítási költségek a közös hadsereg kiadásait terhelik, a hadvezetőség elhatározta, hogy a szállításokból a magyar ipart is részesítik a kvóta arányában. Az eddigi összes költségek 94.600 koronát tesznek ki, ebből az osztrákoknak 57.000, a magyaroknak pedig 37.600 korona értékű megbízás jutott. A még hátralevő megrendeléseknél fogják a magyarok részére a kvótarányt kiegészíteni.

— Kardpárbaj. Budapestről jelentik: Ma délelőtt a Rákosi-féle vívóteremben *Mester* Sándor, a Pesti Napló szerkesztője és *Wertheimstein* Sándor belényesi főszolgabíró, báró *Rotshild* sógora, kardpárbajt vívtak, melyben mindkét fél megsebesült. Párbaj után a felek kibékültek.

— **Görögkeleti román templom Budapesten.** *Budapestről* jelentik: A görög keleti román egyháztanács *Gáll József* főrendiházi tag elnöklése mellett ülést tartott, amelyen tudomásul vették a jövő évi költségelirányzatot. Nagy tetszéssel fogadták azt a jelentést, hogy a belügyminiszter megengedte, hogy a Budapesten építendő gör. kel. templom javára országos gyűjtés rendeztessék. A gyűjtés céljaira eddig körülbelül százezer korona jött össze, amelyből *Gáll József* és *Szerb György dr.* husz-husz ezer koronát adományozott. Ezzel kapcsolatban felmerült az a terv is, hogy a Gozdu-alapból román egyetemi hallgatók részére internátus létesíttessék.

— **Öngyilkos tűzérőnkéntes.** *Budapestről* jelentik: Ma reggel a Rákóczi-ut 40. sz. a. Seifert-féle szállóban öngyilkos kísérletet követett fel *Eidlitz János*, 21 éves tűzérőnkéntes. Browningjával a hasába lőtt. A mentők súlyos, életveszélyes sérülésével a Pajor-szanaszatóriumba szállították. *Eidlitz János* felsőségi *Eidlitz Hugónak*, az *Adria* tengerhajózási társaság első igazgatójának a fia. Az érettségi elvégzése után a társaság genuai kirendeltségének lett a tisztviselője. Ott két évig működött. — Tavaly októberben vonult be a budapesti tűzérőrezredhez. — Rendetlenül járt el az előadásokra. Jobban szerette az éjszakai mulatokat, mint a kaszárnyát. A Casino de Paris-ban és a többi éjszakai helyeken ismert gavallér volt. Csaknem minden éjszaka pezsgőzött és ittas állapotban tért haza a Seifert-szállóba. Kora reggel kellett volna neki fölkelnie, de a sok ital elbágyasztotta és sokszor nem jelent meg a kaszárnyában. E miatt többször meg is büntették. Az önkéntesnek pazarló életmódjához sok pénz kellett. Kevés volt neki az apanázs, amit apjától kapott és gyakran vette igénybe *Szinyeyei-Merse Bélát*, az *Adria* főfelügyelőjét, akitől száz, kétszáz koronás kölcsönöket kapott, az apja számlájára. De szerzett más uton is pénzt. Egyszer levelet írt az apjának, akivel tudatta, hogy nagy kártyaveszteségeket kell rendeznie. Az apa meg is küldte neki a kívánt összeget, de kiment a kaszárnyába és megkérte a tiszteket, hogy ne engedjék a fiát kártyázni. — Az önkéntességi iskola századosa erre vizsgálatot indított, amely kiderítette, hogy *Eidlitz* egyáltalában nem is kártyázott, tehát nem is lehet kártyaadóssága. Az öngyilkosságot ma reggel hét óra tájban követte el. A tett színhelyén a tűzér ezred részéről bizottság jelent meg *Vojtech kapitány* és *Gernya főhadnagy* vezetésével. Az önkéntes még ekkor is eszméletlen volt. — A százados kérdéseire a következőket mondotta a jegyzőkönyvbe: Nem bírtam szolgálni a nehéz tűzérősi fegyvernemnél, különben is semmi kedvem sem volt a katonai élethez. Ha lovagolni, gyakorlatozni kellett, szívdobogást kaptam. Ma kellett volna megkezdni újabb büntetésemet, ezt akartam elkerülni, mert nem volt már kedvem az élethez. — A szanaszatóriumban megoperálták és a golyót eltávolították.

— **Koszoru elhelyezés a hitoktató sirján.** Megható tanujelét adták haláljuknak és szeretőknek vasárnap délután a Ferenc-téri polgári fiúiskola református növendékei. Közadásból vett hatalmas koszorut helyeztek el, volt hitoktatójuk, *Sziksai Antal* sirján. Az emlékbeszédet *Csáki János IV.* osztályu tanuló tartotta, mit könnyezve hallgattak végig úgy a tanuló, mint a jelenvolt közönség.

— **Sztankovits Miklós — Petrozsény diszpolgára.** *Petrozsény* közönsége ma rürgönyileg értesítette *Sztankovits Miklós* máv. üzletvezetőt, hogy diszpolgárává választotta halás elismerésül azoknak a nagy érdemeknek, amelyeket *Sztankovits* a község felvirágoztatása érdekében kifejtett munkássága révén szerzett. A község ugyanis hatalmasan fejlődött azóta, amióta az állomását kibővítették, s munkaházakat építettek ott, s mindezeket *Petrozsény Sztankovits Miklós* üzletvezetőnek köszönheti. *Sztankovits Miklós* megleghangu sürgönyben köszönte meg a kitüntetést, s ígéretet tett, hogy a község érdekeit továbbra is szíven fogja viselni.

— **A mocsár szélén. Székesfehérvárról** jelentik: Egy veszprémi nagykereskedő lánya, aki mindössze tizenöt éves, előkelő uri nevelésben részesült, több nyelven beszél, felakarta magát vétetni egy székesfehérvári nyilvános házba. A nyilvános ház tulajdonosa azonban nem vette fel, hanem táviratozott a lány bátyjának, aki Budapesten bankigazgató és ez magával vitte nővérét. A leány nem akarta elkeseredett tette okát megmondani.

— **Előkelő körök botránya. Zürichből** jelentik: Az itteni rendőrség erkölestelen üzelméről rántotta le a leplet, amelynek középpontjában a zürichi társadalom előkelő tagjai állanak. Ezek Zürich egyik legforgalmasabb utcájában penziót tartottak fenn, s ebben rendezték a legvadabb orgiákat. A bűnösök között több városi rendőr is van. A vizsgálatot kiterjesztették *Luzern* és *Bázel* városokra is, mert e városokkal összeköttetésben állott a társaság. Számos le-tartóztatás történt.

— **Rabló gyermekek. Szelezsán János** nyugalmazott rendőr kilenc éves fiát ma délután harminc koronával elküldötte ujtelepi lakásáról és azzal bizta meg, hogy több helyen számlákat fizessen ki. A gyermek a Központi szálloda előtt kivette a pénzt zsebéből és megolvasta. Észrevette, hogy egy tizenegy esztendősi fiú áll a háta mögött és nézi a pénzolvasást. Futásnak eredt és a *Zrinyi-utca*ba fordult be, a hol azonban már utolérte a reá leskelődő fiú, akihez még egy másik is társult és megállították futásában a kis *Szelezsánt* és erőszakkal elvették tőle a harminc koronát. A gyermek a rendőrségre ment és feljelentést tett a rablók ellen. Olyan pontos személyleírást tudott adni, hogy a detektívek még a délután folyamán le-tartóztatták a két fiút, akiket a Vörösökör koresma ajtajában fogtak el. Épen azon tanakodtak, mit igyanak a rablott pénzen, melyet azonban nem tudtak elkölteni. *Román András* tizenegy esztendősi és *Szisz Károly* tíz esztendősi elemi iskolai tanulók a tettesek, a kik a rablást beismerték. Szüleikhez kísérték a rabló-csemetéket és a gyermekbiróság elé állítják.

— **Gyermekgyilkos anya. Berlinből** jelentik: *Runge Károly* harminc éves kocsis feleségével állandóan rossz viszonyban élt. Tegnapelőtt ismét összevesztek, mire *Rougét* a rendőrök vették el. Az asszony abbéli félelmében, hogy férje kiszabadulásakor rajta fog boszút állni, három kis gyermekét arzenikkal megmérgezte, majd öngyilkosságot akart elkövetni, de ebben az utolsó pillanatban megakadályozták. Minthogy az a vélemény, hogy *Runge* borzalmas cselekedetét örülési rohamában tette, beszállították az elmeorvosintézet megfigyelő osztályára.

— **Elveszett egy rózsaszín korall függő.** Meg-találó illő jutalom fejében, vigye *Reiner V.*-hez *Toköly-tér 5. sz. alá.*

— **A torontali munkapárt gyűlése.** *Rohonyi Gyula* államtitkár, aki most kerületében, Nagybeeskereken időzik, vasárnap megjelent a torontali munkapárt közgyűlésén, amelyet *Tallian Béla* megyei pártelnök nyitott meg. *Rohonyi* államtitkár a gyűlésen beszédet mondott, amelyben azt hangoztatta, hogy a többségi akaratnak, amely az ország boldogulását célozza, érvényesülnie kell. A szabadelvűpárt annak idején nem állt utjába a többségi akaratnak. A munkapárt joggal megkívánhatja, hogy jóhi-hiszemű, becsületes törekvését és munkáját meg ne akadályozzák. Most még beszámolót nem mondhat, mert csak néhány hónap múlt el megválasztása óta, de amennyit a kormány már azóta tett, azt igazán herkulési munkának lehet nevezni. A jövő még fokozottabban igazolni fogja, hogy a nemzeti kormányt a nép javát akarja szolgálni. Az államtitkár beszéde nagy hatást keltett. Délben bankett volt.

— **Forradalmat előidéző szenzációs talál-mánynak** *Aradvármegyében* való bevezetésére, amely évi 50—60 ezer koronát jövedelmez, vállalkozó kerestetik előzetes tőkebefektetés nem szükséges, csak oly egyének ajánlatai vétetnek figyelembe, akik 20—25 ezer koronára biztosítékot nyújtani képesek. Ajánlatok a világ-szabadalom jellegére e lap kiadóhivatalába ké-retnek.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 12—13 án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat kötöttek jelentettek: **Született:** *Karácsony István* napszámossal *István* nevű fia. *Tamás Pál* acsev. irodaközlelőnek *Ernő* nevű fia. *Barna Pál* acsev. vasúti hivatalnoknak *Marianna* nevű leánya. *Müller Henrik* asztalos mesternak *Margit* nevű leánya. *Csapó Bálint* napszámossal *Anna* nevű leánya. *Bálint György* kőművesnek *Lajos* nevű fia. *Sándor Zsigmond* acsev. vasúti hivatalnoknak *János* nevű fia. *Sallai András* vasúti főkezelőnek *Mária* nevű leánya. *Kaupert Adám* cipésznek *Gyula* nevű fia. *Oppenheimer Lajos* ügynöknek *Margit* nevű leánya. *Illic Flóra* szállókezelőnek *Kornélia* nevű leánya. **Meghalt:** *Klein László* 12 hónapos fiú. *Scholtz Róbertné* 54 éves főreáliskolai tanár neje. *Domokos Károly* 9 éves fiú. *Jäger Erzsébet* 4 hónapos leány. *Baucsik Gábor* 44 éves posta-szolga. **Házasságok kötött:** *Dániel Mátyás* gyári munkás *Tarkovics Mária*val. *Tóth Dezső* asztalos segéd *Abrahám Annával*. *Siller Sámuel* házaló *Aran-yos Ilonával*. *Müller Ernő* kovács segéd *Rácz Bódikával*.

— **Aki egyszer használta a Sanitol fog-ápoló szereket, meggyőződésből dicseri azok végtelen discret illatosságát, kiváló jó ízét és ideális fogtisztító képességét.** 1005

— **Óriási feltűnést** fognak kelteni az idei korzón a hozzám most érkezett legfinomabb minőségű színes bőrből készült tavaszi és nyári női és férfi divatcipők, mik legnagyobb gondtal készülnek legolcsóbban. Javításokat elfogadok. Nagy raktár cipőkrémekben és legjobb gummisarkokban. Szíves partifogást kér *Zimmerman János* orthopéd és speciális mintacipész *Arad, Deák Ferenc-utca 10.* 1077

— **Legújabb női bőrtáskák, oldal, szivar és pénztárcák** nagyobb és kisebb szerű utfi bőrdö-dök és mindenféle sport cikke olcsó árban lesznek árusítva *Kramarovits József* bőrdöndős üzletében, *Szabadság-tér 3.* Javításokat szak-szerűen eszközölk. 1027

— **Németh Jánosné** divattermében *Deák Fe-renc-utca 30.* készülnek a legtekélete ebb ki-vitelű angol és francia toillettek. A tavaszi di-vatujdonságok megérkeztek, melyeknek meg-tekintését és az előkelő hölgyek szíves part-fogását kéri, *Németh Jánosné.* 868

— **Discretió mellett azonnal és olcsón** készit mindennemű írásmunkát és sokszorosítást *Ziffer Sándor* írógépvállalata *Forray-utca, gr. Hunyady-palota.* 683

— **Francia likörök** legbiztosabb készítésére, — hazilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér *Vojtek és Weisznál.* 901

Pénzt

jelzálog, amortisatio és váltó fedezetre földbirtokra és városi bérházakra legelőnyösebben közvetít

Szücs F. Vilmos

Aradon, Karolina-utca 8. sz. saját ház a híköposta mellett.

Az Emulsió vételénél a SCOTT-féle eljárást kövessék — a halászt — kérjék figyelembe venni. Utánzatoktól óvjanak!

Kanyaró után

az a fontos, hogy az erő rohamosan visszatérjen és így a veszélyes komplikációk elmaradjanak. Erre nézve a SCOTT-féle Emulsió az anyák leghatalmasabb támasza. — Noha a legtisztább és leghatékonyabb norvég csukamájolaj adja a SCOTT-féle Emulsió főalkatrészét, ez a szer mégis kellemes ízű az adagolásnál, könnyen emészthető és sokkal hatékonyabb, mint a közönséges csukamájolaj. A...

SCOTT-féle Emulsió

egy hatalmas, biztos és tartós hatású, erőt viszszerző szer, amely feltétlenül Önön is segít. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógyszerárban. 6667

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsdé.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 13.

Kínálat, vételkérő korlátok, 8 ezer mm. változatlan. Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél szériát	3 órai szériát
Buza 1911. áprillásra 11.50—11.51	11.51—11.52	
Rozs 1911. májusra 11.20	11.21—11.23	11.24
Buza 1911. októberre 10.87	10.81—10.59	10.60
Rozs 1911. áprillásra 8.9	8.01—8.04	8.05
Rozs 1911. októberre 7.84	7.85—7.81	7.82
Tengeri 1911. májusra 5.69	5.69—5.68	5.69
Zab 1911. áprillásra 8.48	8.49—8.50	8.51

Budapesti értéktőzsdé. (Táv. jelentés.)

— Márc. 13. —

Magyar aranyjárdék 4%	111 40
Magyar koronajárdék 4%	91 70
Magyar koronajárdék 5 1/2%	81 25
Magy. földteherm. kötvény 4%	92 90
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94 —
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	273 —
Hírszerző és szegedi sorsjegy kölcsön	158 —
Csehrák járadék papírban	92 9K
Csehrák járadék esztétbe	96 50
Csehrák járadék aranyban	115 50
Csehrák koronajárdék 4%	95 —
1880. évi csehrák államsorsjegy	163 —
Csehrák-magyar bankrészvény	19 45
Magyar hitelbank-részvény	866 50
Csehrák hitelintézeti részvény	674 —
Csehr.-magy. államsorszüti részvény	750 —
80 frankos arany (Napoleonkor)	19 —
Német birodalmi marka	117 35
London vista	340 7 1/2
Páris vista	94 92 1/2
20 márkás arany	28 47

A Temesvári Lloyd-Társulat
terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Márc. 13.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	10:50—10:60
76	10:60—10:70
77	10:70—10:80
78	10:80—11:00

Buza (Temesvári kerek. ár):

75 kilogrammos	10:40—10:45
Rozs	7:00—7:10
Árpa	7:30—7:40
Zab	7:70—7:80
Tengeri(zs)	5:10—5:15

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem

— Márc. 13. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felel sulyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig érjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felel sulyban 172—174 fillérig; fiatal közép páronként 251—320

150 kilogrammig terjedő sulyban 174—176 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 164—168 fillérig.

Sertéslelészám: márc. hó 9. napján volt készlet 16720 darab, márc. 10. napján felhajtott — darab, márc. 10. napján elszállított 82 darab, márc. 11. napjára maradt készletben: 16637 darab.
A biszti sertés üzet iránzata változatlan.

Felelős szerkesztő
BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1911. március hó 14-én:

A) bérlet. B) bérlet

Diszelőadás.

Bánk bán.

Eredeti opera 3 felvonásban, 1 vált. Átírta Hegressy Béni. Zenéjét Erkel Ferenc

SZEMÉLYEK:

H-ik Endre	Heltai Jenő.	Melinda, neje	Wlassák V.
Gertrudis	H. Fekete A.	Petur bán	Ladizslay J.
Ottó	Huszár K.	Udvarmester	Vass Jenő.
Bánk bán	Cseh Ferenc.	Tiborc	Polgár S.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911. márc. 14-én, kedden:

(Háró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. Tivoli. Látványosság. — 2. Kellemetlen szimptoma. Humoros. — 3. Borgia Lucretia. Történelmi dráma a legkiválóbb olasz művészek előadásában. — 4. Rozália élet unt. Bohózat. — 5. Taormina. Festői látkép. — 6. Jadás pénz. Szenzációs drámai felvétel. — 7. A hernyó. Tudományos felvétel. — 8. Móríc balekot fog. Bohózat. — 9. A kis cipő. Bohózat. — 10. Antonie Foscorini. Velencei dráma a dozsák idejéből.

Előadások d. n. 1/6 órától kezdve.

Utolsó előadás este fél 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 35 gyulegrend zenekara játszik. — Cakrázda.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fillér, III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 30 fillér.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, kedden 1911. március 14-én:

1. Mozgófénykép-ujvár. — 2. Hűtlon fia. Dráma. — 3. Behívott rezervista. Kacagató. — 4. Japán akrobaták. Mutatványos kép — A tudomány szenzációja! Shakleton hadnagy expedíciója a Déli sarkon. Nagy látványosság részben. — Az aglegény. Humoros.

[Este fél 9 órakor: 1848.]

[Írta: Hentallier Lajos.]

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér.

Az előadások délután 1/6 órakor kezdődnek.

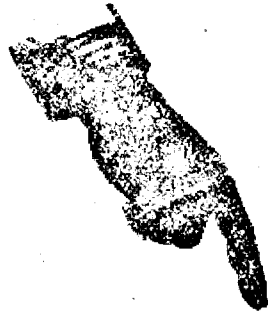
A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazene játszik.

Ruhatar. — Buffet.

NYILTÉR.*

EHRENFELD IGNÁC
ARAD
DEUTSCH SZIDÓNIA
TEMESVÁR
JEGYESEK. 1068
MINDEN KÜLÖN ÉRTESÍTÉS HELYETT.

EREDETI POPOFF-TEÁK!!

Elismert legjobb

Tea és RUM

beszerzési forrás

HANZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

VALÓDI ANGOL RUMOK!!

Teljesen használatlan
palissander

ebédlő

legújabb divat sze-
rint, művészi kivi el-
ben, különös körülmé-
nyek folytán legol-
csóbban **eladó.**

Megtekinthető Ferdinánd-utca 4.
sz., a házmesternél. 1021

Alkalmi vételek
és eladások

ékszertárgyakban
arany és ezüsttárgyakban, Arad legnagyobb
ára- és ékszertárolója

Deutsch Izidor

órák és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota. 491

Zálogcédulák

arany és ezüsttárgyak, gyémánt és bril-
liáns tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más tárgyakra átcsere-
lételnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

Pályázati hirdetmény.

Hu yadvármegye Petrozsény nagyközség előljárósága egy
írnyi, egy végrehajtói állásra pályázatot hirdet.
Az állás javadalmazása évi 1200—1200 korona havi utó-
lagos részletekben.

Okleveles, nőtlen és román nyelvet beszélővel fog az ál-
lás betöltetni.

Pályázati kérvények folyó hó 15-éig nyújtandók be.

Alkalmaztatás esetén állását az illető meghívásra azon-
nal elfoglalni tartozik.

Az itteni viszonyok megismerése végett ajánlatos a sze-
mélyes bemutatkozás.

Petrozsény, 1911. március 8.

1008

A községi előljáróság.

Vendéglők, kávé-
házak és fűszer-
üzletek 418

adásvételét

ingyen közvetíti és
sörkölcönöket
leggyorsabban ki-
eszközöl

Leonhardt

Arad, Fehér Kereszt-szálloda.

Molnár Antal

épület- és bútoraasztalos
Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

Elvállalja minden e szakba
vágó munkák készítését, úgymint
modern lak- és boltberendezé-
seket, portál és építményeket
a legmegbízhatóbb kivitelben, a
legolcsóbb áráért.

Kéz butorok legolcsóbb beszer-
zési forrása.

Szíves pártfogást kér kész szol-
gálatlaltal 3961

Molnár Antal,

épület és bútoraasztalos.
Jó erkölcsű fia tanulónak felvételtk.

Fajtiszta *riparia porta* is alanyon oltott, elsőrendű, dus
gyökérzetű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

sima valamint *riparia portalis* szőlőveszőket ajánl
gyökerez és elsőrendű minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG

szőlőoltvány-telepe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál: 4251

Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.

Telefon 229.

Gyors és pontos kiszolgálás!

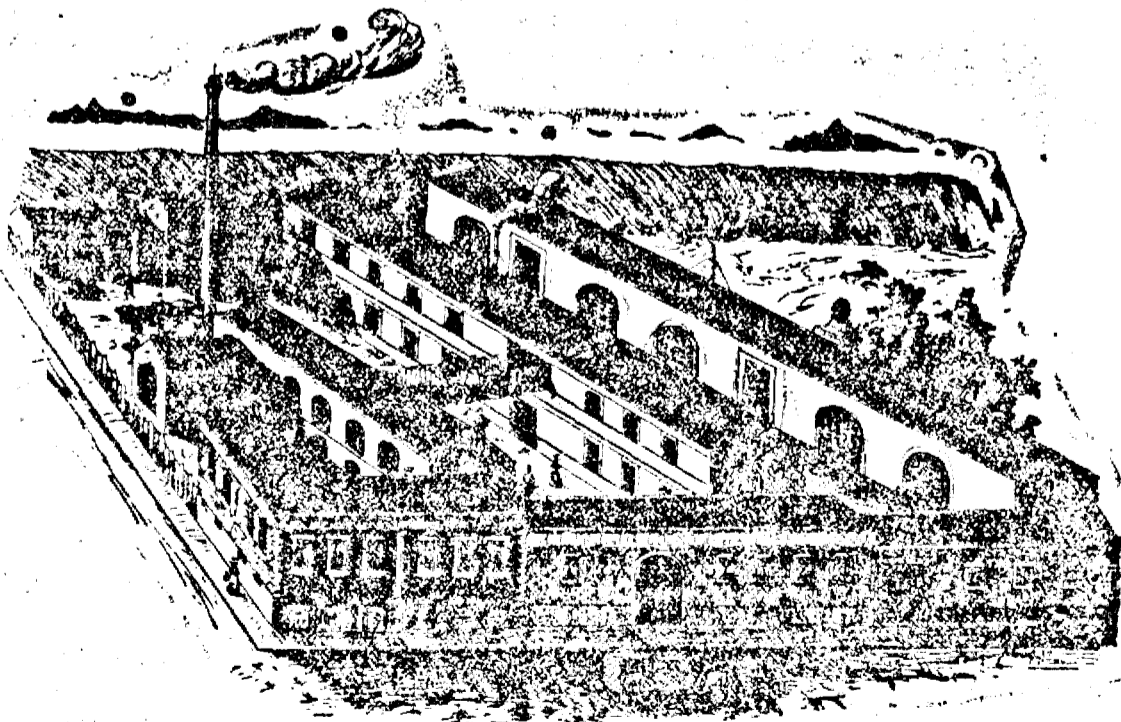
MÜLLER J. ÉS FIA

ruhafestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosógyára

Aradon, gyár és iroda: Tököly Imre-utca 38—40—42.

Alapítottott:
1858.

Mindennemű
férfi és
női fel-
öltőket
és
ruhákat
egészben fest,
vagy vegyileg
tisztít.

Telefon szám
459.

legeket, gallé-
rekat, kézelő-
ket, házi ruhát,
kelengyeket stb.
Nőfehéren
(minden maró-
szer kizárása-
val) mos és fé-
nyesen vasal.

Helybéli gyűjtőtelepek: JÓZSEF FŐHERCEG-UT 11. SZ., FORRAY-UTCA 20. SZ. FŐ ASZTALOS SÁNDOR-UTCA. 2—3. SZ.
Vidéki gyűjtőtelepek: DÉVA, BRASSÓ, GYULAFEHÉRVÁR, SEGESVÁR, VAJDAHUNYAD ÉS SZÁSZVÁROS.

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal **MÜLLER J. ÉS FIA.**

Postaküldemények gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Rendkívül olcsó árak!

Rendkívül olcsó árak!

Tavaszi ujdonságaim

dus választékban megérkeztek.

Üzleti elvem fent-
tartása:
Nagy forgalom, ke-
vés haszon.

Kiváló tisztelettel

Németh István,

női és férfi divat áruháza

Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz palota)

1065

Permetező javítások elfogadtatnak.

• M. kir. szabadalmazott •

Borszivattyuk

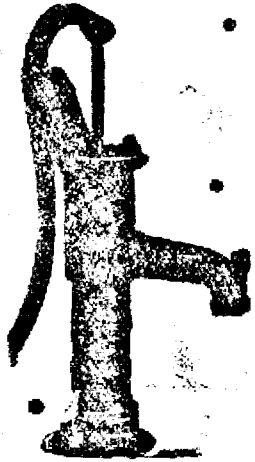
és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbíttatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül

gummiroztott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 751

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Szabászati és varrótanintézet intelligens nők részére.

A legújabb szabászati módszer szerint tanítók intézetemben angol és francia női ruha rajzot, szabást és varrást. Tanítványaim a tanulás ideje alatt saját részükre, vagy hozzátartozóiknak készíthetnek ruhákat. Tehát a célból kiadott költségek már a tanulási idő alatt megtérülnek.

Vidéki tanítványaim számára az intézetben saját felügyeltem alatt nagy kényelemmel berendezett internátust létesítettem.

Tisztviselők családtagjai 20% tandíjkedvezményben részesülnek. Beiratkozni állandóan lehet. Levélbeli megkeresésre prospektussal készséggel szolgál. 1034

Rákóczyné-Végh Eszter,

okl. tanítónő, az intézet igazgatója és tulajdonosnője

Arad, Szabadság-tér 3. sz.

Fiu és leányka gyermekruhák

mesés olcsó árban készíttetnek

Szabadság-tér 17., II. em 15.

Brünni szövetek

ur. ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári áron kaphatók:

ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN 41. 6922

A tanítói szövetség és az állami tisztviselői egyesületének szállítója. Ha direkt a gyárból veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek mindentelje áron. A legkisebb méretet is küldjük.

Dus minta választék megtekintésére bérmentve küldetük.

Fischer Testvérek

sodronyszövet, kerítésfont, szitaárak és acél-sodrony egybetét készítő

Arad, József főherceg-ut 18. sz.

Gyártótelep:

Kossuth-utca 45. sz. Telefon 657.

Ajánlják minden e szakmába vágó dolgok állandó nagy raktárát a nagyérdemű közönség szives figyelmébe, melyek versenyképes olcsó árért kaphatók.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk. 748

Homok, építkezési célokra

beton kavics

bármily mennyiségben állandóan

kapható.

Pollák Sándor,
gőztéglagyár Mikalaka.

Telefon 55-515. 976

AKI

zamatot, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 30 fillérért egy üveg 881

Rumkivonatot.

Ebből a rajta levő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom thea rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Nélkülözhetetlen háziszser

„Doré” sósborszesz.

A Doré sósborszesz

az összes használatban levő sósborszeszek közül a legjobb hatásúnak bizonyult.

A Doré sósborszesz

kitűnő eredménnyel használható mint bedörzsölőszer, mindazon esetekben, midőn a bedörzsölést szükségesnek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen mindenféle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, lábfej, oldalszurás, hátfájás és csúszos fájdalmaknál. 421

Belsőleg: 20-40 cseppet cukorra csepeentve kitűnő fájdalomcsillapító és gyomorerősítő szer.

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt

44 fillér.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárán,

továbbá: Ring Lajos gyógyszerárán és Vojtek és Wolez drogueriájában kapható.

Vigyázat a DORÉ névre.

FÖLDES KELEMEN

orvosi laboratórium Arad.

Végez:

Vizelet, köpet, bélsár, vér, gyomornedv vérvizsgálatakat.

Wassermann-féle Lues reakciót.

Malaria plasmodiumok kimutatását.

Vidal Ficker (Tiphus, Paratiphus) Punctios (umbelliz, pleuralis abdominalis) folyadékok vegyi bakteriologikus és cytologikus vizsgálatait.

Toroklepedék, orrváladék, diphteria, szem és fül váladék bacterologikus vizsgálata. Spirocheta palida kimutatása Sperma vizsgálata (azoosperma.)

Kórszöveti vizsgálatok, stb.

A vérvizsgálatokhoz szükséges vérvételre használandó sterill kémesövek az orvos uraknak rendelkezésére állanak.

A vizsgálatok díjait a legméltányosabban állapítottam meg.

A vizsgálatokat dr. Lukács Jenő és dr. Posgay István orvos urak végzik. 361

Reklám nélkül is Lovas Károly lakás- és ablak-tisztítónak

mindenki tudja, hogy porszívó-gépje van, hogy telefon-száma 789., hogy Mihály-utca 86b. szám alatt lakik.

339

Apró hirdetések.

Zálogházból

kiváltott arany, ezüst- és grémont-árakat vesz és el-
a Farkas Streicher
Arad, Tökölly-tér I. 2974

Rongált dobozu levélpapírok

meglehető olcsó árban kaphatók. Üzleti könyvek és irodai felszerelések gyári raktára. 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár, 80,000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Minden könyv és zenemű-újdonosságok raktáron. Vesszek egész könyvtárakat legmagasabb árakon. Kerpel Izsó könyv és papírkereskedése. Aradon. 4071

Jég

mű vagy termés jég, háztartási célokra április 1-ől naponta házhozszállítva 6 és 7 koronás havi bérletben előjegyezhető és megrendelhető az Aradi jégtelep jéggyárána. Telefon 199. szám. 1017

Zavaszí divatlapok

Berlini Saison album K. 1.— (már előjegyezhető). Revue Parisienne K. 250 és 3.—, Grand Album de Blouse K. 5.—, Chic Parisienne K. 4.— Divat Salon 50 fill. Kis Blous album K. 150 Wienerin K. 120. Minden bel és külföldi divatlap és folyóirat előfizethető. Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. sz. 555

Ügyes kárpitos

ajánkozik a szakmába bármily kárpitos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyében, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemelés nélkül. Stáhl M., Bercsényi Miklós-utca 32. sz. 561

Ébédkoszt

Deák Ferenc-utca 38. sz., ajtó 2. izletes jó házi koszt, négy tál étel naponta, jutányosan kapható, házon kívül is. 968

Sürgősen eladó

egy 8-as Hoffner és Schrantz gyártmányú, 1901. évben gyártott locomobil, cséplő és elevátor, teljesen jókarban. Megtekinthető Ladankapusztán Garba mellett. Fővilágosítást ad Kovács Béla, Fény, Torontálmegye. 1040

Egy fiatal házaspár,

ki hosszabb idő óta uradalmi cseléd volt, ajánkozik kocsisnak vagy beltű szolgának. Az asszony kitűnően főz. Cím a kiadóhivatalban. 1078

Üzlethelyiség

lakással együtt kiadó, Radnai-ut és Szél utca sarkán. 985

Ügyvédi irnok

kinek 7 évi prakszisa van, helyben, ügyvédi irodában állást keres. Cím a kiadóban. 994

Ápateleken

egy 4 kat. holdas szőlő kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni lehet Kötő Károly tulajdonosnál Garbán u. p. Borosjenő. 1001

Könyvelő

magyar és német levelező délutáni foglalkozást keres. — Cím a kiadóban. 1042

I csinosan

butorozott udvari földszintes külön bejáratu szoba azonnal kiadó. Zoltán-utca 2 1031

Eladó

2 darab aradi textilgyári részvény. Cím a kiadóban. 1033

Tavaszi női kabátok és felöltők

megérkeztek, 15 koronától feljebb minden árban. Hoffmann Sándor, Színház-épület. 4268

Eladó vagy bérbeadó

Ujmiklakán, a Fő-uton 17. sz. alatt 900 négyszögöl üres háztelék. Cím a kiadóhivatalban. 961

Állítottuál

egy jókarban lévő, teljesen felszerelt biliárd asztal és egy szénsavval berendezett jégszekrény áll eladásra. Rácz Gyula vendéglős, Marosillye. 990

Ehelyezés miatt

kiadó május hó 1-ére külön álló ház négy szoba, fürdőszoba, konyha, mosókonyha és pincével — szőlő kerttel és parkírozott udvarral, az udvarban külön egy szoba és konyhából álló lakással. Bővebbet Dömötör Zsigmond máv. mérnök-nél. Üzletvezetőség d. e. 8 órától 2 óráig. 1071

Német kisasszony

(magyart is érti) a háztartásban teljesen jártas varrást érti, ajánkozik üzletbe mint elárulító, vagy varrónő. Cím a kiadóhivatalban. 1076

Ősz haj áncs.

Minden haj megkapja eredeti színe ha azt naponta egyszer Hair-regeneratorral megnedvesítjük. — Nagy üveg ára 2 korona Főraktár Földes Kelemen gyógyszerháza Aradon. 3 üveget ingyen láda és csomagolással bérmentve küld.

Eladó ház és kiadó lakások

2 utcai szoba hozzátartozóval április 1-sőre, egy udvari szoba konyha éléskamra elsőre, asztalos műhely padozott 6 legényre elsőre, istálló 6 lóra, kocsis lakás szénapadlás azonnal kiadó. Volt Alsómolnár-utca 8. most Part-utca 4. Orosz L. Mátyás háztulajdonosnál. 1075

Kitűnő fajta

gyümölcsfák kaphatók minden mennyiségben és fajtaban Jánosy János urnál Lahner György-utca 8. 1061

Gyermektelep

házaspár házmesternek ajánkozik. Cím a kiadóba. 1049

Zrínyi utca 4. számú

modern családi ház elköltözés miatt eladó. Értekezni lehet ugyanott délután 8—4 között. 1047

Szőlőkaro

prima tölgyfából készült, 7 láb magas, kapható waggenszámra Vass József fakereskedésében, Ujarad. 991

Ápolónőt keresek

könnyű beteghez Jelentkezhetni Tökölly tér-Tabakovits ház I. emelet. 1050

4401—1911.

Hirdetmény

A negyem, m. kir. földművelésügyi miniszter ur 5400-911 számú rendelete értelmében felhívjuk mindazon munkaadókat, hogy a szolgálatukban álló minden egyes gazdasági cseléd után az „Országos Gazdasági munkás és cselédségély pénztári“ javára jogerősen megállapított 120 fillért haladéktalanul, de legkésőbb folyó év április hó 1-ig a városi adóhivatalnál annál is inkább fizessék be, mivel a fennálló törvényes intézkedések értelmében esetleges baleset esetén a munkást megillető segélyek csak az esetekben lesznek

kiszolgáltatva, ha 120 filléres díj az esedékességkor legalább 30 nappal a baleset előtt tényleg befizetve lett.

Egyidejűleg figyelmeztetjük a munkaadókat, hogy ha cselédeknek számában vagy személyében az általános összeírás fogantatása után — változás áll be, akkor a változás az új cseléd szolgálatba lépésétől számított 15 napon belül a községi előjárásnak (városi adóhivatalnak) szóval vagy írásban bejelentendő és a hozzájárulási díj ezen bejelentés alkalmával (tehát április hó 1-e előtt is) azonnal befizetendő: a cselédek személyében beállott változás esetében azonban a díj természetesen csak akkor fizetendő meg ha a munkaadó a 120 fillért a szolgálatból eltávozott cseléd után azon évre meg nem fizette be.

Arad, 1911 márczius hó 4.
A városi tanács.

Ingyen kísérletezésre.

Költőgép

szabadalmazva, 10 év óta a legjobban bevált házi és vadszárnyasok tojásai kiköltésére, 45 koronától felfelé. Tudakozódhatni egész Magyarországon.

G. Mücke, Reisberg No. 23.
bei Wien. 687

4572—1911. k. h.

Hirdetmény.

Szalay István aradi lakos Tökölly Imre-u. 4. sz. a telkén egy mechanikai berendezésű asztalos műhely felállítására telepengedély iránt folyamodván, az 1884. XVII. t. c. 27. §-a értelmében a telep helyszín tárgyalására határidőül folyó évi március hó 20. d. e. 8 órájára kitűzetik, a melyre az érdekeltek ez uton is meghivatnak azon észrevétellel, hogy a telep helyszín és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál folyó évi március hó 20. d. e. 8-ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező. 1072

Arad, 1911 évi március hó 10-én

Sarlott,
főkapitány.

TANTÁL-LÁMPA

a legjobb fémszálas
:: izzólámpa. ::

ÁRAMMÉRTAKARITÁS Kb. 60%
FÉHÉR FÉNNYEL ÉG. RÁZKÓDÁSOKNAK ELLEN ÁLL. IGEN TARTÓS.
MINDEN HELYZETBEN KIFOGÁSTALANUL ÉG. NAGYOBB RENDELÉSEKNÉL NAGYSAJ ENGEDMÉNY.

Megrendelhető: 0901

Magyar-Siemens-Schuckert-Művek-nél
Budapest, Lipót-körút 5.

Radó Gyula

=== új divatháza ===

!! Arad, Andrassy-tér !!
!! Weitzer-utca sarkán !!

959

Külön mértékosztály

Szabott árak.

**Legkiválóbb tavaszi
ujdonságok
női felöltőkben**

Kész costumök, trotteur kivitelben
Kész costumök zsinorozott divatfazonokban
Angol raglanok
Kimono raglanok, Poiret szabás
Leány és gyermek felöltők, gyermek ruhák
Legújabb divatblousok, pongyolák, jupponok,
Kész női aljak

Rendkívül dus választékban

Telefon 238. szám.

!!Hírnévre!!

szerepek szert tenni az Olasóság terén!
Ezt csakis úgy érhetem el, ha jó és
szép árut olcsón adok. — Eivem eddig
is az volt, hogy a legjobbat, a legjavá-
ból, kevés pénzért adjak. amiről már
számesan meggyőződést szereztek.

**Áruimra még eddig panasz
nem volt! Tehát**

saját érdekében nézze meg azt a ha-
talmas választéku

cipő, kalap és uri divat

cikket, melyek a tavaszi Saisonra
már most megérkeztek.

Kérem, ügyeljen a cégre!

KORÁNYI JENŐ
Szabadság-tér 3. szám.

(A volt Winternitz-féle helyiség.)

Nagy cipőjavító-műhely a vevőközön-
ség rendelkezésére áll. Mérték utáni
rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek

Kérem kirakataim megtekintését.

Valódi
francia mellfűzők
különlegességek
kizárólagos raktára
Varga D. Dani

Arad, Andrassy-tér 20.

Fűzőkhöz külön próbaterem.
Ernyő különlegességeken dus
választék. Javitások és villany-
ernyő készítesek elfogadtatnak
Városi és megyei telefon 808.

Hirdetmény.

200—250 waggon fára van szükségem, Al-
másegres, ternovai állomásra szállítva, március
20-tól november 15-ig való szállításra, 10 wag-
gonnonként készpénz mellett.

Fatermelők kéretnek, hogy ajánlataikat alól-
írottnál nyujtsák be 4 napon belől és pedig a
faminőség megnevezése mellett, I-ső és II-od
osztályu fára.

Motorca Romulusz,

plébános, mésztermelő.

1070